

اولیٰ نمبر

برخی سنہ

دار الفنون الکلیف الکلیف الکلیف

تاریخی ، اجتماعی ، دینی ، فلسفی

آگستوس — ۱۹۲۶

شہزادہ بائی — اوقاف مطبعہ سی
۱۹۲۶

درزی مذهبی

۲

قیامت کونی — جنت و جهنم ، حساب و عقاب کبی امر آخرته تعلق ایدن خصوصاً تدم درزیر اهل ادیانہ مخالفت ایدر لر . بوکائاندن باشقا هیچ بر عالم قبول ایتدکارندن قیامت ، جنت ، جهنم ، عرش و کرسی ، حساب و عقاب هب بو عالمده در . قیامت رسالہ لبلاغ والنہایده مذکور در .

حمزہ قیامتک و جزا کوننک کندیسنک مشرکار علیہنه قیامی دیمک اولدیغنی بیلدیر یورده . نته کیم « الاعذار والانذار » رسالہ سنده « صوری اوفورون بن ایم ، بعث وحشرونشر صاحبی بن ایم ، بن مولانانک صراطییم ، دیور .

قیامت کوننده حاکم بامره درزینلرک اعتقاد لری وجهله ظهور ایدہ جک [۱] ، قیامت قومہ دن اول بر طاقم علامات چیقہ جق در . بونلرک باشلیجه سی ماسبقده حاکمک تغیری بندنده ذکر اولونمش ایدی . بوراده یالکنز معلم خادع عد اولونان مسیح دجال حقنده عصر سعادتک حمزه سی اولان سلمان فارسی یه اسنان اولونان بر بیت ایله یأجوج ومأجوج حقنده نه دوشوندکارینی بیان ایدہ جکیز :

حاکمک اوغلی وخانی علی ظاہر لا عزاز دین الله موحدلرک ، حمزه طرفدارلرینک دشمنی ایدی ، مسلمان ایدی ، دین مبین احمدی یه خدمت ایتک املنده ایدی ، بوبابده مسلمانلر طرفندن ده یاردم کور یور ایدی ؛ تامیدی سنہ مسلمانلغه چالیشمش ایدی ، ارتیق اہالی مقتنائک شہادتہ اینامیوب کاملاً تکرار مسلمان اولمش ایدی . بوکامنی موحدلر علی ظاہری کذاب ودجال عدایتدیلر . « علی ظاہر دجالدر ، یدی سنہ محنتی اوزا تمشدر . دجالک طرفدارلری موحدلردن برجم غفیری اولدر دیلر : قادیانلرینی ، چو جقلرینی اسیر ایتدیلر . نه کوچوکنہ

[۱] دائرة المعارف :

الشیات مجموعہ سی صانی ۳

صرحت ، نه بویوکنی عفو و مغفرت ایتدیلر. بومخت عظیمه یه انجیلاک بر جوق یرنده اشارت
واقع اولدینی کبی سلمان فارسی نك قولنده ده اوکا اشارت واردر :

فكان دجال القيامة أعورا % قد سارفي يوم الكربة من حلب
والروم اجمع عونو وهو الذي % لا شك امورها الجزية والحرب

یعنی قیامت دجالی بر کوزلی اوله جق، کدر ومخت کوننده حلبدن حرکت ایده جک،
بوتون روملر اونک طرفه کچه جک ؛ بوندن مقصده یالکیز جنک و جزیه ، حرب
و ضرب اوله جق در ، [۱]

حلب اهالیسی مقتنی زماننده موحدلر دشمنی اولان بر کذابه مظاهرت ایتشلر ،
موحدلره قارشی روملر ایله برلشمشلر ایدی [۲]

۲ — یأجوج ومأجوج تام ایکی بیق ملیون عسکرله مکیه کله جکله ، ایتسی کونی
علی الصباح حاکم بامر اولنره بیت شریفک رکن یمانینده تجلی ایده جک، انده کی سیف مذهب
ایله خلق تهید ایدوب صوکر اقلیجی حمزه نك الله ویره جک، حمزه ده کلب ایله خنزیری [۳]
اولدیردکن صوکر کعبه نی ییقا جق، بوتون دنیا نك حکومتی منحصر آ درزیزله ویره جک،
بقیه ناس رعایا حکمنده استخدام ایدیله جکدر .

ایشته قیامت بودر . اولجده ذکر اولوندینی اوزره قیامت کونی یالیکیز درزی دینی
نصرت کوره جک، یاشقا دین ابطال اولونه جق، بویه جه هر کسک نصیبی تعین اولونه جق ،
یالیکیز درزی اولان کیمسه رفاه دائمده قاله جق در . بونلرک قلیبلرندن بغض وعداوت
یعنی تنزیل وتاویل ، ناطق واساسک شریعتلری حقیقه جق ده هپ قارداش اوله جققلر ، تختلر
اوزرنده قارشی قارشی یه قوریلرلا جققلر در .

بویاندن ا کلاشیلدینه کوره درزی دینده مختلف رتبه لر، درلودرلو مقاملر واردر [۴].
رعایا حالنده بولونان بقیه سیوفه جزیه وضع اولونه جق، هر برلرینک علامات فارقه لری
بولونه جق ، ویرکدن نه کوچوک ، نه بویوک ، نه کنج ، نه اختیار ، نه ازکک ، نه قادین ، خلاصه
هیچ بر فرد قوریتله میه جق در . مثلامت محمدیه نك یهودیلری اولان سنیلرک علامات فارقه سی
یکرمی درهم آغیرلغنده قورشوندن قولاقلرنده ایکی حلقه صول یکلری قری رنکینده بویالی

[۱] مجری الزمان [۲] Exposé - Abrégé

[۳] کلب ایله خنزیردن مقصد ناطق ایله اساس در . ناطق شریعت ظاهره صاحبی ، اساس شریعت

باطنه صاحبی در .

[۴] دائرة المعارف

اوله جق ، کندیلرندن ایکی بچق آلتون ده ویرکی آله جق در . امت محمدیه نك نصاراسی
اولان شیعیه نك علامات فارقه سی ده قولاق لرنده اوتوز درهم آغیرلغنده دمیردن ایکی
حلقه ، صاغ یئگرلی سیاه بویالی اوله جق ، کندیلرندن اوچ بچق آلتون ویرکی آله جق در .
امت محمدیه نك منافق لری اولان یعنی موحدیندن ایکن ارتداد ایدنلر ایسه قرقر درهم آغیرلغنده
قولاق لرینه سیاه جامدن معمول پارچه لر آصیله جق ، باش لرینده تیلکی دریسندن کلاه بولونه جق ،
البسه لرینک کو کسلرندن یوقاریسی بویالی اوله جق ، بونلرک هر بر لرندن سنوی بش آلتون ویرکی
آله جق در . علامات فارقه اولق اوزره قولاق لرینه آصیلان لوحه لر هر سنه د کیشدیر یله جک در . [۱]
ایشته بو کون یوم الواقعة ، یوم الندامه ، یوم ویل ، یوم خسرا ندر . بو کون شرایع قدیمه
ابطال اولونه جق ، دین توحیدی منصور ومؤید اوله جق ، مولانا یه هرلسانجه عبادت
اولونه جق ، بوتون مجالس ومحافده « لمن الملك الیوم .. » دیه ندا اولونه جق ، هر طرفدن
« قادر ، قوی ، منتقم اولان مولانا الحاکمک در » آوازی رفع اولونه جق ، بو کون هیچ
یرفرد معذور اولیه جق ، هر کس استحقاقنه کوره معامله کوره جکدر .

یوم الدین حقنده کی سؤال وجواب یوقاریده ذکر اولونمشدر . مسلمانلر ایله خرسیتیانلرک
نآدی تنزیل وتأویل در . نته کیم شوسؤال وجواب اوکا دلالت ایدر :

س — مسلمانلرک آدی ندر ؟

ج — تنزیل در .

س — خرسیتیانلرک آدی ندر ؟

ج — تأویل در ، چونکه خرسیتیانلر انجیلی تأویل ایتدیلر ، مسلمانلر ده قرآنک سماندن
تخولنه اعتقاد ایدرلر .

س — حاکم دین توحیده یابانجی اولان دین صاحب لری حقنده فصل جزا ویره جک ؟

ج — اونلری دورت قسمة آیبره جق : خرسیتیانلر ، یهودیلر ، مرتدلر ویا کافرلر . موحدلر .

س — بو قسملرده فصل آیریه جق .

ج — خرسیتیانلر نصیریلر ایله متاوله ، یهودیلر مسلمانلر ، مرتدلر ویا کافرلر دین

حولایی ترک ایدنلر در .

نصیریلر ایله متاوله خرسیتیانلر کی اهل تأویل ، مسلمانلر یهودیلر کی اهل

تنزیل در . مجوس مرتدلر ده داخل اوله یله جکدر . [۲]

[۱] Exposé

[۲] Exposé دائرة المعارف ، التلید .

اعظمه التصاق پیدا ایدر، آرتیق کوملک دیکشدرمک دورینه دونمز، امام حمزه نك يوم جزاده ظهورینه منتظر اوله رق قالیر، يوم جزاده اونکله برابر ظهور ایدرک اونک سرداشندن اولور. بوکالاتی احرازايدنلره «منازل مالیه اصحابی، اعراف سکنه سی» [۱] دیرلر. بوراسی مقدس ذواتلر قرارکاهیدر، نفوس زکیه نك یوردی در، حمزه مقر قدس در [۲]. مقتنی «تمیزالموحدین الطائعين من حزب العصاة الفسقة النا کثین» رساله سنده اهل توحیددن اولمیان اهل تاجیده «فاخسأوا ایها الله لکة!» خطابیله باشلایه رق اهل توحیدک سعادت و غلبه ونصرتی ایضاح ایدیور [۳]

بعض آثارده بیان اولندن یغنه کوره درزیلرک اولیا عد ایتدکری کبار عقالدن [۴] بری وفات ایدنجه روحی چین طرفلرینه کیدوب اوراده باشقا برقالبه حلول ایدرایمش، بوکا مبنی چین طرفلرنده پک چوق ولیری وار ایش.

۲ — حلول جناب حقیق هر مکانده قائم، هر لسان ایله ناطق، اشخاص بشریه دن برشخصده ظاهراولمه سی در. حلول مذهبیره کوره درلو درلوايضاح اولونور: درزیلره کوره هویت الهیه هر عصرده برقالبه کیره رک چوق کره بو عالمده ظهور ایتیش، نهایت خاکمه تحلی قلمشدر.

یوقاریده ذکر اولوندینی اوزره باری سبحانه نك اون دانه معامات ربانیه سی وارایدی، ظهور و بطون، تحلی ایتک، مستور قالمق متحد اولمغله برزمان المنصور، برزمان المعز، برزمان العزيز، برزمان الحاکم نامنده بولونمق هویت الهیه نك وحدته منافی اولماز. بوکامبنی هویت الهیه حاکمدن اول بابالرنده ظهور ایتیش ایدی. «کل يوم هوفی شأن» منطوق منیفی کندی آرزولرینه کوره آله رق هویت الهیه هر عصرده برقالبه بولونیور. حاکم هر بر عصرده برقالبه بولوندینی کبی قائم الزمان، امام الزمان حمزه ده هر بر عصرده برقالبه بولونمغله بر زمان شطیل، برزمان شعيب (علیه السلام)، برزمان سلیمان بن داوود (علیهما السلام)، برزمان فتیاغورث، برزمان مسیح حق، برزمان ده سلمان فارسی نامنی آلمشدر. بنی کریم اودر، ابن الله اودر. قرآن مبین حقیقت حلاله سلمان فارسی نك سوزیدر، محمد (علیه الصلاة والسلام) اوندن اخذ ایتشدر.

بعضی آثارده کورلدیکی اوزره درزیلرک اعتقاد ایتدکری اله مستثنی و عالی بر وجود

[۱] اعراف تمیزات قرآنیه دندر [۲] رساله الفیقه، دائرة المعارف، التلید Esepósé،

Exqosé [۳]

[۴] عقال جهال مقابلی اولوب عاقلک جمیدر.

خرستیانلر، ایله یهودیلرک جزالری ده مرتدلرک جزالری کی اوله حق ایسنده هر حالده
داهاخفیف بر صورتده اوله حق در [۱] .

قیصه سی حمزه موحدلردن باشقا بوتون اهل ادیانک آللرینه تمغا اورده حق ، درزیلردن
باشقاسی درلو درلو تحقیرلره اوغراده حق ، سنیلر ایله یهودیلر ، شیعیلر ایله خرستیانلر ،
مرتدلر ایله مجوسیلر برطوتیه جقدر .

سنیلرک اعتقادلری وجهله قبرده کی منکرونکیبرک سؤالی ده درزیلره کوره عقل اولان
حمزه ایله نفس اولان وزیر نانی نک - سؤالاری دیمکدر .

تناسخ و مابول — غلابة شیعه نك بدعتلرندن اولان تناسخ ایله حلول درزیلرده
واردر .

۱ — « الاسرار و مجالس الرحمة للاولیاء والابرار » رساله سنده تناسخ مذکوردر .
تناسخ روحک بر بدندن دیگر بر بدنه انتقالی دیمکدر . بوماهیته بولونان تناسخ ، کیفیتی
اعتباریه مختلف صورتده ایضاح اولونیور . درزیلر عنندمه درزی روحی ینه درزی روحه
انتقال ایدر؛ روح ویا نفس اصلا تغیر ایتمز ، فقط اشکال خارجیسی تغیر ایدر طورور .
وزیر نانی اسماعیل تیمی نك بیاناتنه کوره انسانده اوچ قسم بولونور : عقل ، نفس ،
جسد . عقل ایله نفس جوهر ، جسد عرضدر . جسد برقیص — کوملکدر . نفوس
برقیصدن دیگر برقیصه انتقال ایدر . اولمک کوملک دیکشدرمک ، برقالبدن دیگر قالبه
کیرمکدر . « اولمک یوق ، کوچک وار » . انسان کوملک دیکشدر طوریرر . عدد مخلوقات
هر زمانده ، هر مکانده بردر . نه آرتار ، نه اکسایر . چونکه ارواح بشریه حمزه نك نورندن
متشکلدر . بونلرک کولک لری ثابتدر ، عصرلره دورلر دوام ایتدکجه اولنردن نه بردانه سی
آرتار ، نه بردانه سی اکسیلیر . یالکز اکتساب ایتدکلری خیر وشر مقدارینه کوره درلو
درلو صورتلرده ظهور ایدر . بوکا مبنی حمزه « کشف الحقائق ده » ناطق اول « ناطق اخبرک
عینی در ، دیمشدی . هر روح اوقات مختلفه ده ظهور ایتدیکی کوملکه ، قالبه کوره مختلف
شکل آلیر . عذاب و عقاب داها دون بر کوملک کیسک ، داها عادی بر قالبه کیرمکدر .
برکیمسه وفات ایدنجه اوکا بدل باشقا بری یارادیلیر .

نفس درجه کاله ایریجه کوملک دیکشدرمکدن کسلیلر ، قالبی دیکشدرمکه ، کوملک
کیمکه احتیاج قالماز . ارتیق امام اعظم اولان عقل کلی ایله برابر بولونور . موحد بومرتبه
عالیه کالیه انجاق ادوارک نهایتده واصل اوله بیلیر . درجه کالیه ایریشه موحد امام

اولمش ایدی. نته کیم قرآنده بومقامده [ومن کل شیء خلقنا زوجین [۱]] وارد اولمشدره. اسماعیل تمیمی کرک بوآیت کریمه ایله کرک «فضرربینهم بسورله باب باطنه فیة الرحمة وظاهره من قبله العذاب» [۲] نظم جلیلی ایله برنجی وایکنجی معنائک یعنی تنزیل ایله تأویلک، ظاهر ایله باطنک، ناطق ایله اساسک مقصود اولدیفته؛ ظاهرک وصاحبی اولان ناطقک عذاب ایدوکنه، باطنده و تأویله هره قادیار بر رحمت وار ایسه ده باطنک عین رحمت اولیور. بلنکه باطن رحمت دلالت ایتمکله اوچنجی بر قیم اولان رحمتک، باطن محضک مطلوب اولدیفته انتقال ایدیور. ایشته بویله جه اوچ نوع حاصل اولویور: مسلمان، مؤمن، موحد. شریعت ظاهره صاحبی اولان، دیگر بر تعیر ایله ناطق اصحابی اولان مسلمان، شریعت باطنه صاحبی، تعیر آخر ایله اساس اصحابی اولان باطنی مؤمن؛ هر ایکی شریعتی آتوب حمزه نك شریعتی طوتان موحد اولویور. تنزیل صاحبی کافر، تأویل صاحبی مشر کدر [۳]. دعوته اجابت ایدلره مستجبین دیرلر [۴]. حمزه یازدیغی رساله لرده «هادی المستجبین المنتقم من المشرکین بسیف مولانا» تعیرلرینی قوللانیلیرایدی. آرتیق حمزه نك شریعتی شریعت توحیدیه، تنزیل و تأویل شریعتی شریعت تلحیدیه اولویورایدی. درزیلر اشیا و اشخاص آراسنده دائمی ضد کوزتمکله شریعت توحیدیه ایله شریعت تلحیدیه بی برینه ضد بر شریعت بیلورلر. بویله جه مذهب لاهوتی نك ظهورینه قادیار چار پشوب دوراجقلرینی اعتقاد ایدیورلر. شریعت توحیدیه شریعت روحانیه، شریعت تلحیدیه شریعت جسمانیه و ناموسی دیورلر. بونک کی حدود توحیدیه مقابل اشخاص تلحیدیه ذکر اولونیور. حمزه ظهورینک ایکنجی سنه نك جهادی الاخره سنه یازدیغی «التزیه» رساله سنده بش بویوک حدود توحیدیه ایله اوکا مقابل بش بویوک حدود ضد، اشخاص تلحیدیه کی ایدیور، حدود توحیدیه حدود خمسدرکه اونلره ائمه، ملائکه رسل و انبیا اطلاق ایدرلر [۵].

اشخاص تلحیدیه یا حدود ضده بشدر: عبدالرحیم [۶] بن الیاس، عباس بن شعب، داعی ختکین، جعفر ضریر، قاضی احمد بن العوام. عبدالرحیم ناطق در، محمدر (صلی الله علیه و سلم) عبدالرحیم بن الیاسه خطاباً یازمش بر رساله واردر، حمزه بر رساله سنده حاکم

[۱] والدرایات سورده سی

[۲] حدید سورده سی.

[۳] رسالته الشمة - Exposé

[۴] مستجیب تعیریه تعیرات قرآنیه دندر

[۵] مجری الزمان، رساله الشمة

[۶] مهوای یوقاریده ابراهیم دوشمشدر.

جسمانی به حلول ایدنجه کندیلری اووقت دنیا به حاکم کسبله جکدر ، هر فرد درجه سنه کورمه املاک صاحبی اوله جق ، بوحال ده انحق جزا کوننده واقع اوله ببله جکدر .

فرضه رابع — شیمدی به قدر ذکرا اولونان اوچ فرض ایله بونلره متفرع اولان خصوصات هب وظائف اعتقادی به ، درزیلرجه مؤمن به اولان شیلره عائد ایدی . فرض رابع ایسه وظائف اخلاقی به ، احکام عملیه به عائد اولوب بوظائف تعهد ایتمکدن باخدر . وظائف اخلاقی به باشلیجه ایکی وظیفه به آریلیر : وظائف سبعة ، وظائف سائره .

وظائف سبعة — وظائف سبعة دعائم سبعة تکلیفیه ویا ناموسیه دیدکاری ارکان دین اسلام یرینه اقامه اولونمشدر . دعائم سبعة شونلردر : کلمه شهادت ، نماز ، اوروج ، زکات ، حج ، جهاد و ولایت . ولایت شیعیلر عندنده رکن دره حضرت علی به محبت ، اعداسندن برأت درکه بوکا « تولى ووتبرى » ده دهنیر .

حمزه اهل سنتك شریعتنه تنزیل ، باطنیه مك شریعتنه تأویل شریعتلری ؛ اهل سنتنه شریعت ظاهره اصحابی ، باطنیه به ده شریعت باطنیه اصحابی دیور . حاکمک ظهوری ایله باطن محض ظهور ایتمکه هرايکی شریعتك حکمی قالمیور . حمزه کندی شریعتی هرايکی شریعته فائق کوریور ، کندی شریعتی و مذهبى بيلمك اك مهم بر عام اولویور . وزیر ثانی اسماعیل تیمی حمزه مك ظهوری سنه سنك اوچنچی محرمنده یازدیفی « تقسیم العلوم » ده علومى بش قسمه آریور : ایکسی دینه ، ایکسی طبیعتنه ، عائد اولویور ؛ بشنچی قسمی علومك اك اعلاسی اك شانلیسی ، اك عظمتلیسی در ؛ حقیقی عام بودر ، مقصود بودر ، دار دنیا بو عام سایه سنده دورور . مولانا حاکمک امری اولان حمزه بو عام سایه سنده اهالی آره سنده ظاهر اولور . بو عام بر در ، بوزولمز . اکسیلمز ، تجزی قبول ایتز ، نابید اولماز . ایکی علم عام ظاهر ایله عام باطندر . دیگر تعییر ایله تنزیل و تأویل علملری در [۱] . بویکی عام مختلفدر ، بر اوله ماز . عام ظاهر نطقیه عائددر ، نطقاء ، نوح ، ابراهیم ، موسی ، عیسی ، محمددر (علیهم الصلاة والسلام) . آدم (علیه السلام) بونلردن خارج در . چونکه قرآنك ناطق اولدیفی اوزره اهل عزم دکیلدر . اولوالعزم بش ناطقدر ، بونلرک هر بری اساسلرینه اشارت ایتدکدن صوکر ؛ انتقام ایتملر ، هر اساس ناطقك کتیر دیکفی تأویل قیام ایتمکه ناطق ایله اساس بر چفت

[۱] تنزیل و تأویل تعبییرات قرآنیه دن ؛ اصطلاحات اسلامیه دندر . شریعت منزله نصوص جلیله به ، شریعت مؤوله اجتهادات قهیه به مسند احکامدر . صفین حربنده عساکر مرتضادن بری شوی سوبله مش ایدی : « نحن قتلناکم علی تأویل کا قتلناکم علی تنزیله — بزمزی شمدی اجتهاد علی ایله قتل ایدیورز ، نتهکیم بوندن اول احد غزوه سنه نص پیغمبری ایله اولدرمش ایدک » دیمک اوله جقدره

اصطلاحات اهل سنت کوره ناصبه حضرت علی بی قدح ایدنلره، شیعه اصطلاحنه کوره شیخین حضراتی تولى ایدنلره ده نیر. اهل بدعت اهل حدیث و اثره حشویه دیر. اكاوّل حشویه افطی رئیس اهل اعتزال ابن باب طرفندن ابن عمر رضی الله عنهما حقنده سويلنمشدر. الصبحة الكائنة [۱] تأویل و تنزیل و یا سنی و شیعیلر آره سنده برچار شنبه کونی وقوع بولان قتالی حا کیدر. حمزه طرفندن ایکنجی سنه ظهورنده شعبانده یازلمش، بو کونه «الكائنة» کونی دینمش ایدی؛ بورساله نشستکین اصحابنه قارشی ایدی.

حمزه ایلک ظهور ایتدیکی ائشاده [صفر ۴۰۸] ده یازدینی «النقض الحفی» اثرنده دعائم تکلیفیة ناموسیة نك نقض و نسخ اولوندیغی اعلان ایتدی.

شیعه عالمده طوغان، باطنیه نك باطنی اولان درزیلر فرق غالبه شیعه دن، باطنیه دن چوق مستفید اولمشلر ایدی. قیامت، جنت و جهنم، عرش و کرسی کبی معانی شرعیه تمایله مایلشدیکی کبی وظائف دینه ده تمایله معنویاتدن تجرید ایدلمش ایدی. فقط بوتیل آتی ده کیل ایدی. اسماعیلیه نك و سائر تأویل طرفدارلرینک بونلره پک چوق خدمتلی سبق ایش ایدی.

صلاة، زکات، صوم، حج کبی ارکان دین تمایله وضع اصلیسندن چیقارلمش ایدی. مثلاً صلات حضرت علی ایله اوکا محب و تابع اولانلر آره سنده بر صله و رابطه محبتدن عبارت عهد مألوف دیمک ایدی. «ان الصلاة تنهى عن الفحشاء والمنکر» نظم جلیلنده کی حیا سزاق ایله کوتو ایشلردن مقصد ابو بکر ایله عمر (رضی الله عنهما) اولمغله حضرت علی به اتصال پیدا ایدنلرک قلبنده شیخین حضراتنک محبتی بولنه میه جق ایدی.

زکات ده تولى ایله تبریدن عبارت ایدی: حضرت علی و اولادینه محبت، ابوبکر و عمر و عثمان حضراتی ایله اولنلره اتباع ایدن بقیه اصحابه بغض و عداوت دیمک ایدی. صومه صمت ده دیرلر ایدی. اوتوز کون رمضان حضرت علی نك اوتوز عدد حدودی حیمک اولوب بونلری بیان کیمسه نك سکوت ایتمه سی لازم ایدی. آتیا بیان اولونه جنی وجهله حج و سائر ده بوتون بو یولده تأویل اولونیورایدی. روایت کوره متاوله نك ده یو یولده تأویللاری وار ایدی.

متاوله سوریه ده بولونان شیعه در. ولایت یعنی تولى اهل بیت و ثبری اصحاب عقیده سی ارکان شیعه دن اولمغله تولى نك ایچ یوزی اولان تبری اهل سنت آره سنده

حقننده «لم یلد ولم یولد ولم یکن له کفوا احد» دیه رڪ حاکم باباسی، اوغلی، عمو جیه سی، دایسی اولدیغنی، بوکی اوصافدن منزله اولدیغنی درمیان ایدیور. عبدالرحیمه امیر المؤمنین اولان حاکم عمو جیه زاده سی اولدیغنی آغزیه «آلام سی تذهیه ایله یور، مخاطبه و مکاتبه انسا سنده «سلام الله علیه» دینه مسنی، چونکه اللهک (حاشا) حاکم قوی اولدیغنی ده علاوه ایدیور. عبدالرحیم بن الیاس ولی عهد مسلمین لقی ایله ملقبدر.

ولی عهد مؤمنین لقی ایله ملقب اولان عباس بن شعیب ده اساسی در علی بن عبدمناف [۱] «رضی الله عنه» در. بوایکی سنک متمرلی، داعی خشکین درکه اوده ابوبکر (رضی الله عنه) در. لاحقلی جمعه ضریردرکه اوده عثمان بن عفان (رضی الله عنه) در. بوایکی سنک دوننده قاضی احمد بن العوام وارددرکه اوده عثمان بن عفان (رضی الله عنه) در. بو بشی حدود شریعت ظاهره در. بونلر هپ روحسز قالبدر. چونکه روح حقیقی توحید مولانای اقرار، اونک عبادتنه قیامدر. بو بشی ایسه مولانک قدرتی منکردر، نعمته ناکورددر، عبادتنده مشرک، اصول دینی جاهلدر. بو بش ذات یوقاریده ایام حاکمه یا کلش تلقینانده معلم اولوق اوزره ذکر اولونمش ایدی. ایشته حمزه رساله سنده اسبابی بویه ایضاح ایدیور. تنزیل اوامر دینه بی شدتلی برصورتده تطبیق ایدیور؛ انسانلری آبدست، نماز، زکات، اوروج، حج کی آغیر تکلیفلره صوقیور؛ بالعکس تأویل اوامری نقض ایدرک برر رمز قیلیور. تنزیل ناطق قانونی، تأویل ایسه اساس قانونی در. بوایکی قانون مصرده فاطمیلر زماننده بربرینه مسابقت ایدرجه سنه دوام ایدیور ایدی. هر نه قدر فاطمیلر اساس قانونی طرفدارای ایسه لرده مصرده بولونان سی مسلمانلر حقننده مسامحه ده یولونیورلردی. برطرفدن مذهب اسماعیلیه، دیگر طرفدن اهل سنت مذهبی، مذهب مالکیه و شافیه تعلیم اولونمقده ایدی. علماء اسماعیلیه فاطمیلرک تأسیس کرده سی اولان جامع ازهرده تدریسه قیام ایدرلر، جمهوری مذهب اسماعیلیه جذب و جلب خصوصنده صوکه درجه غیرت ایلرلر ایدی. حال بوکه مذهب مالکیه و شافیه جمهورک قلبنه ایجه یرلشمش ایدی. علماء مالکیه و شافیه مصرک اسکی جامعلرنده دایم تدریسانده بولونورلردی [۲] حاکم مذهبی مصرده، عربستانده، سوریه ده، ایرانده شایع ایدی [۳].

باطنیه نک قونفرانسلی، مجلسلری وارایدی [۴]. باطنیه اهل تنزیله ناصیه، حشویه ظاهره دیر ایدی.

[۱] ابی طالب برنده بویوک باباسی ذکر ایدیور.

Exposé [۴]

Abrégé [۳]

[۲] تاریخ الشریع الاسلامی

بر عدالت اولدیغنی قبول - قیامتی و قیامتدن سوکرا اولان ثواب و عقابی تصدیق .
 بونلردن سوکرا دین و دنیا یه عائد اولان سائر معاملاتده اخوانی تصدیق در . [۱]
 قیصه سی صدق اولانعالیم دینی یه ایمانده ، ثانیاً معاملاتده در . هرکیم موحد قارداشته
 یالان سویلر سه داعیسه قارشی یالان سویلر مش ، داعیسه قارشی یالان سویلرین امانه
 قارشی یالان سویلر مش ، امانه قارشی یالان سویلرین مولانا یه قارشی یالان سویلر مش اولور .
 مولانا یه قارشی یالان سویلرین خائب و خاسر ، غضبه دوچار اولور - حمزه [۲] صدق
 صله ، ضدی کذب قطعیده ، ایلیشکی کسمک در . صدق صلاته عوضدر . چونکه
 معبوده ، امامه ، حدوده ، حروف صدقه اخوانه صله در . بونک کبی حکمت شریفه یی
 تصدیق ایدن حقایقه ؛ انتقال نفسی تصدیق ایدن اعمال صالحه یه ، قیامتی تصدیق ایدن
 ثوابه ، اخوانی سوزلرنده تصدیق ایدن افعالنده اوکامتصل اولور . صدق بش معنایه
 دلالت ایدر : اله صدقه ، توحید صدقه ، امام صدقه ، حروف صدقه ، فرقه صدقه .
 اله صدقه دلالتی شویله در ؛ صدق حساب جل ایل (۱۶۴) ایدر . بونلرک طقسان
 طوقوزی حد امامتدر . ناطقک « اللهک طوقسان طوقوز اسمی وارددر ، بونی صایان جنته
 داخل اولور » سوزی ایشته بورایه اشارتدر . امام توحیدک طوقسان طوقوز داعیسی
 بیان دعوت امامک حقیقه داخل اولور . آلتش عددی جناح ایمن ایله جناح ایسرک
 اوتوزرداعیسه اشارتدر . دورت عددی حدود علویه دلیلدر : یوز آلتش دردی دولدورمق
 ایچین بر عدد قالمشدرکه اوده توحید صدقه ، وحدت حاکمه رمزدر :

۹۹ — امامک داعیلری

۶۰ — جناح ایمن ایله جناح ایسرک داعیلری

۰۴ — حدود علویه [ذومعه ، ذومسه ، کله ، باب]

۱۶۳

۱ — اله صدق ، وحدت حاکم [۳]

حمزه نك اصحاب و نقبایی، اعیان و انصاری (۱۶۴) کشی اولمغه درزیلر حساب جمله ،
 ابجد حسابنه عقیده لرینی بنا ایدیورلرده صدق و مشتقانی « س » ایله یازیورلر .

[۱] Abrégé - Exposé - مجری الزمان - النقط والدوائر

[۲] التلید

[۳] Abrégé - Exposé

هر برده اظهار اولونه میوردی . بوکا مبنی سوریه ده کی شیعه تولى بی اظهار ایتمکله متولیه و متوالیه ناملرینی آلمشلردی که جمعی متاوله کلیر .

نصیریه نکه ده . تأویلاتی وار ایدی . بش وقت نماز اسماء خمسہ [علی ، حسن ، حسین ، محسن ، فاطمه] بی یاد ایتمک ، اوروج اسراری کتم ایتمک ، حج ده مشایخی زیارت ایتمک ایدی .

خلاصه ظواهر کلیاً دفع اولونمش ، یرینه بواطن قائم اولمش ایدی . برر تأویل باطنی اولان بو معنار بر کره دها تأویله اوغرایه برق ظاهر و باطن معنار ابطال اولونمش ، حاکم تجلیسی ایله باطن محض ظهور ایتمش ، عبادت عدمه بدل ، عبادت موجود قائم اولمش ، جنت دعوت هادیه ایله تکالیفدن خلاص ، جهنم ایسه اعمال شرعیه ایله حامله اولوق معنارلنده قبول اولونمش ایدی .

حمزه نقض خفیدن یدی آی صوکره رمضانده یازدینی « بدوالتوحید لدعوة الحق [۹] » اثرنده نقض اولونان دعائم سبعة یرینه وصایای ویا خصال سبعة نکه فرض قیلدینی بیان ایتمش ایتمش ایدی .

« الجزء الاول من السبعة اجزاء » رساله سی برنجی وصیتی محتوی در . مع مافیہ پاتی دولاقرووا برنجی وصیتنه بدل اوچنجی وصیتی ذکر ایدینور . [۲]

وصایا ویا وظائف سبعة شونلردر : صدق لسان ، حفظ اخوان ، ترک عبادت عدم و بهتان ، انبلیسلردن تبری ، توحید حاکم ، حاکم قلعنه رضا ، حاکم امرینه تسلیم نفس [۳] م وصایای سبعة ده قادین واراک مشترکدر ، آیرجه قادیلر حقنده ده متم وصایا واردور .
۱ — صرعه لسانه — دیک دوغر وانی دیمکدر که دیکر وصایانک اک مهمی در . دوغر ولق محض ایمان ، یالانچیلقد ده محض شرکدر . دینداشلرینه قارشى لسانی قلبنه او یغون اولماق شرکدر .

صدق لسانک قاعده سی صرعه سیله شویله در : حاکم الوهیتی اقرار ، قائم الزمان امامتیی ، حدود اربعه نکه فضیلتی ، حروف صدق و نبوتلرینی و اوصاف میزه لوینی تصدیق ، هدایت بولان اثمه نکه بقیه سی تصدیق ، دین ناجی اولان حکمت عالیه بی تصدیق ، نفوس بشریه نکه احسام بشریه انتقالی تصدیق — قضا و قدری تصدیق یعنی هر شیک اللهمن صادر اولان

[۱] بدو الخلق مقتانک در . نفسک ماهیتی حقنده بر درزی طرفدن سوریلان سؤاله جوابدر م

[۲] Exposé

[۳] رساله البلاغ والنهاية — Abrégé-Exposé — دائرة المعارف .

باشقا بر معنی وارد در. ینہ مسلمانلر بالاجماع دیورلرکه امامک نمازی جماعتک نمازیدر. حق امامک نمازی بوزولورسه امامہ نمازی اعاده لازم اولدینی کی جماعتهده اعاده لازم اولور. امام جماعت مقامنه قائم اولونجه مولاناک بومقامده بولونهجغه شہبہ قالیرمی؟ حال بوکه سنہلردنبری کندوسوی نهخلقه نمازقیلدرمش، نه قربان بایرامنده قربان کسمشدر. کندوسندن بوکی ترکار واقع اولونجه «فصل لربک وانحر» آیتده کی صلاتی، قربان کسمکی نقض ایتمش؛ قوللرینه بونلری ترکه رخصت ویرمش اولور. مولانا ایلک دفعه قاهرده ایلک اوجکه بنا ایدیلان جامع ازهرده بایرام وجعه نمازلرینی ابطال ایتمشدر.

تزیل صاحبلرینک آکلادقلری وجهله صلاتک ظاہری اولان ارکان معلومه و افعال مخصوصه بویله ابطال اولوندقدن سوکرا برده تأویل صاحبلرینک آکلادقلری وجهله باطن صلاته باتلم. «صلات امام علی ایله مستحییلر آره سنده صله و اتصالدر» دیبه مجالس وعظده طویمشکزدرد «ان الصلاة تنهی عن الفحشاء والمنکر» آئی ایله امام علی به محب اولانلر ابوبکر و عمر دن محبتی سلب ایدرلر. حال بوکه علی بن ابی طالبک عهدینه کیرنلردن، اوکا اتصال کسب ایدنلردن برچوقلرینک ابوبکر و عمری سودکاری کوریلور. بوايسه مجالسده ایشیتدیکمز شیلره مخالفدر. مولامزده اهل سننک ابوبکر و عمره محبتلرینک اظهارینه مساعدده ایتشدی. بونکله باطن صلاتک نقض ایدلمش اولدینی اشکار صورتده ظاہر اولور. آرتیق سربعاً بوايکی شریعتدن، تزیل و تأویلدن تخلص ایله حدود خمسہ [۱] النده مولانای توحید ایتک لازمدر. ایشته صلات اصلا شریکی اولیان مولانایه قلبی ربط ایتمکدر؛ قاب اوکا متصل اولمقدر. صاغه باقی حداساسه، صولنه باقی. حد ناطقه، باشی قالدیرفق عدمه رجوعدر، آرقیه باقی ایسه رجعت قهقریه ایله رجوع دیمکدر. کونشه وآیه سجده ایتک ناطق ایله اساسه اطاعت ایتمکدر [۲].

مفظ و هیات افرواہ — حمزه نك و سائر حدودك کتابلرنده موحدلره قارداشلر، همشیره لرده نیر. بونک قاعده سی شودر: اخوانك درجه لرینی بیلمک، اونلرک یاقین و اوزاق اولاتی سومک. اک عالی اولانلرینه قارشى متواضع اولق، اک عادى اولانلرینه قارشى قانادلرینی کر مک [۳]. قارداشلره لطف ایله معامله ایتک، کیزلی و اشکار مظاهرتده بولونق، حق لرنده حسن ظنی بر اقامق، الدن کلدیکی قادار قوی ضعیفی مدافعه ایتک، دین و دنیا به

[۱] سابق، تالی، جد، فتح، خیال

[۲] النساء الکبیره، النقض الحفی، Abrogé، Exposé، مجری الزمان

[۳] علمی ایله کاله واصل اولانلر عالی، بویله اولانلر عادى در

سَدَقْكَ تَوْحِيدَ سَدَقَه دَلَالَتی كَالِیْلَه اِیْمَان و تَوْحید اولمَسْنَدَنْ ؛ اِمَام سَدَقَه دَلَالَتی ده
سَدَقْكَ ولى الزمان، قَائِم الزمان اِیچین بر «مَثَل» اولمَسْنَدَنْ نَاشیدِر .
حُرُوف سَدَقَه دَلَالَتی شَوِیْلَه در :

۹۹ — اِمَامْكَ دَاعِیْلَرِی

۰۲ — جَنَاحِ اِیْمَنْ وَاِیْسَر

۶۰ — جَنَاحِیْنِكَ دَاعِیْلَرِی

۰۳ — جَوَاهِرِ ثَلَاثَه مَكْنُونَه [مَثِیْت ، اِرَادَه ، كَلِمَه]

۱۶۴

حُرُوف سَدَق حَقَائِقَه اِتْبَاع، خَالِقِی مَعْرِفَتِی خُصُوصَنْدَه اِرْوَاحِی اِرْشَاد ایدِرلِر . فِرْقَه
سَدَقَه دَلَالَتَه كَلْبَجَه نَاطَقْكَ « يَا اَيُّهَا الدِّينُ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَكُونُوا مَعَ الصّٰدِقِیْنَ » قَوْلَنْدَه
سَادِقِیْنَ مَوْحِدِیْنَ دِیْمَكْدِرَكَه بُونلِر لِسَانلِرِیْلَه اِیْمَانِی اِیْتَدَكْدِرلِر . بُو اِیْمَانِی قَلْبِلِرِیْنِكَ تَصْدِیْقِی
اِیْلَه، خَیْر اِیْشَلَر اِیْلَه تَصْحِیْح ایدِرلِر . [۱]

بُونْدَنْ بَاشَقَا اَهْل بَیْتِ مُحَمَّدِیْ یَه یَعْنِی بُوْتُون اَوْلَاد وَاَزْوَاجِی پِیْغَمْبَرِیْ یَه دَال مَهْمَلَه اِیْلَه
« كَذِب » تَسْمِیَه ایدِرلِرَكَه بُوْدَه حِسَابِ جَمَلِ اِیْلَه (۲۶) ایدِر . بُوْكَا خَلْقَاء رَاشِدِیْنِكَ عَدَدِیْنِی
عِلَآوَه ایدِرَكِ حَاصِلِ اَوْلَانِ (۳۰) عَدَدِیْ، حِسَابِ جَمَلِ اِیْلَه صَادَكِ مَطَابِقِ اَوْلَدِیْنِی (۹۰)
عَدَدِیْنِی طَرَحِ اَوْلَنُورْسَه بَاقِی (۶۰) قَالِرِكَه سَیْنِ حُرُوفَه مَطَابِقِ كَلِیْرَه اِیْشْتَه بُو حِسَابِ دَه
صَدَقْكَ سَیْنِ اِیْلَه یَاْزَلْمَسْنِی اِیْحَآبِ ایدِر . اِرْتِیْقِ بُوْمَثَلَاو اَوْهَامِ اِیْلَه كَذْبِی قَطْعَه سَزْ، صَدَقِی
سَیْنِ اِیْلَه یَاْزَارلِر . اَبْلِیْسِ اِیْلَه زَوْجَه سِیْ وَبُونلِرَكِ یَكْرَمِی . دَرْتِ اَوْلَادِی ۲۶ اَوْلَقْلَه اَبْلِیْسِكِ
شَخْصَه دَلِیْلِ كُورُولُور [۲] . بُونلِرِی تُولِی ایدِنلِر بُونلِرَه عِبَادَتِ اِیْتَمَشِ اَوْلَقْلَه مَوْلَانَا اَوْنْدَنْ
بِرِی اُولُور .

صَدَقِی لِسَانِ صَلَاتِی یَرِیْنَه قَائِمِ اَوْلَشْدِر شَوِیْلَه كَه نَاطَقِی كَنْدِیْنَه و اَسَاسَه
شَهَادَتَنْدَنْ (كَلْمَه شَهَادَتَنْدَنْ) صُوكْرَا بَشِ وَقْتِ نِمَآزِی عَمَّادِ دِیْنِ قِیْلَدِی . مَتَعَمَدَاً
اَوْجِ وَقْتِ نِمَآزِی تَرْكِ ایدِنلِرَكِ كَافِرِ اَوْلَه جَعْفِیْ . بِرْ جُوقِ مُسْلِمَانلِرِ رَوَایْتِ اِیْتَدِیْلِر .
حَالِ بُوْكَه بِرْ جُوقِ مُسْلِمَانلِرَكِ نِمَآزِلِرِی تَرْكِ اِیْتَدَكْلِرِیْنِی ، بِرْ چُوْغَنْكِ دَه هِیْچِ قِیْلَمْدَقْلِرِیْنِی
كُورِیُورْز . بُوِیْلَه اَوْلَقْلَه بَرَابَرِیْنَه بُونلِرَه كَافِرِ دِیْنِیُور . دِیْمَكِ اَوْلُیُورَكَه بُوْنْدَه

[۱] الدوائر والنقطه ، Exposé

[۲] نسخه تقلید المقتنی

لغت ایدلماستی امرایندی . ا کلاشیلور که تولی وتبری ده زکاتک مغضای حقیقیسی ،
تاویلی دکیلدر . بلکه قلبلری شوایکی شریعتدن تزکیه وتطهیردر . « لن تسالوا البر حق
تتفقوا مما تحبون » آیتده کی « بر » توحید حاکم ، اتفاق ناطق ایله اساسی ترکدر [۱] .

۳ — ترك عبادت عدم و بهتانہ - یعنی عدم عبادتی و بهانہ شیری براقق در .
بونک قاعده سی شودر : اولاً اهل تنزیلک عقیده سی براقق در . چونکہ اونلر « اه کورلر ،
عرش اوزرنده اوتوریور » دیرلر . بوایسہ عدمدن باشا برشی دکیلدر [۲] . ثانیاً علی بن ابی
طالبی الوهیت درجه سنہ چیقاران ، الله حقندہ . اوچنچی ، ودردنچی ، بشنچی در ، دیان
اهل تأویلک (غلات شیعه نك) عقیده سی براقق در . بوده بهتاندر ، پیوده شیلدر . یاخود
شویله ایضاح اولونور : اونلرک اعتقاد ایتدکاری عبادت ، عدم و بهتاندر . قبصه سی دین
توحیدہ مخالف اولان هر دینی ترکدر . عدمه عبادتی و بهتانی براقق صومه بدلدر [۳] :
صوم حقندہ ناطقک امری بالعموم مسلمانلرک روایتلری اوزره عمداً اوروچ بوزانہ
قضا و کفارت لازم کله جک ، رمضان کونی افطار ایتک رمضان اوروچی هدم ایدہ جک در .
حال بوکه مولانا نیجه سنہ بوبابده کی خبرلری رد ایدرک رمضانده اوروچ طوتمامش ،
یزده افطاری امرایتمشدر . اوروچک نقض و ابطال اولوندیغنه بوندن آجیق برهان
ایسته رمی ؟ صومک باطنیه کله لم : صوم صمت و سکوتدر صوم ایچین سبب اولان رمضان آیندن
عقصد علی بن ابی طالبک اوتوز خندندن عبارت اولغله بونلری بیان کیمسه شایان وثوق
انخوانندن باشقا هر کس یاننده سکوت واجب اوله جق ایدی ، حال بوکه اوصاف علی یی
نیجه منافقنر ناصبی ، امامی ، زیدی کبی برطاقم منافقنرله سویله یورلر ، بوخالده شیوخک
صومک معنای حقیقیسی اوله رق کوستردکاری صمت و سکوت نقض ایدلش اولویور . مولانا
ظاهر صومی ابطال ایتدیکی کبی باطن صومی ده ابطال ایتمشدر . حقیقده صوم ، مولانای
توخید ایله صیانت قلوبدر بو توحیدده اوتوز حدی تمیز ایتک ، روحانی و جسمانی اوله رق بونلری
سیلمکدر . اوتوز حدشونلدر : کله ، سابق ، تالی ، جد ، فتح خیال ، ناطق ، اساس ، متم ، حجت ،
دعای که اون برعددر یدی امام ایله اون ایکی حجت علاوه اولونور سه مجموعی اوتوز بالغ اولیور .
ایشته صوم بو عقائد ایمانیہ حقندہ سکوتی محافظه در . [۴]

[۱] النقض الحقی

[۲] جزء عقیده اسلامیہ فی قارشیدریور ، اهل سنت عقیده سی دوغرو سویله میور .

[۳] Abrégé — مجری الزمان ، Exposé

[۴] النقض الحقی

طائد اولان مادی و معنوی حقلرینی اودمهك ، حسن معاشرتده بولونمق در . اخوت و واسع درجهده شفقت صیانت اخوان وظیفه سنك اساسی در .

حمزه وزیرناكه كوندردیكى « تقلیدالرضی سفیرالقدرة » ده دیکدیکره صیانت خصوصی قارداشلره وصیت ایت . اونلرك هیچ بری سلاحسز کز مه سون هیچ اولمز سه بر قیلنج بولوندرسونلر [۱] » دیور . مقتنی معنای حقیقی بی اخلال ایتمکسزین بو خصوصی تأویل ایدیور : قیلنج قوشانمق علنی اوله رق مذهب توحیدی تعلیم ، مولانا جاکی آشکاره اوله رق تحمید و تمجید در . خوف و سکونت و قنده تعمیمه طریق ایله بروجه آتی سوزلر ایله اوکا اشارتدر : هر کیم سلاحنی براقیرسه امین اولور ، هر کیم قاپوسنی قاپارسه امین اولور ، هر کیم ابوسفیانك اوینه کیرسه امین اولور [۲] . بوسوزلرك معناسنی اکلایان آجیق و علنی اوله رق سوبله مکه اذن و یریلنجیه قادار هیچ برشی دیمکسزین سکوتی محافظه ایدر ، سیف لسانی قینه قور . قوشاقلرنده برپاله بولونمق خصوصنده کی امرشبه یوق که یکدیگرلرینی دشمنك تعرض و تجاوزنه قارشى مدافعه ایچین ایدی . شوقادار که حمزه بووصیتی بك زیاده توسیع ایدیور ، « التحذیر والتنبیه » رساله سنده شوسوزلر کوریلور : سزه وصیت ایده رم که اخوانکزی صیانت ایله ایمانکز کامل اولور . اخوانکزك دعوتلرینه (مادی و معنوی) اجابت ایدك ، احتیاجلرینی تطمین ایدك ، معذرتلرینی قبول ایدك ، اخوانکزه حقسزلق ایدنلره دشمن اولوك ، خاستنا اولانلری زیارت ایدك . فقرایه ایولك ، اخوانکزه یاردم ایدك (چرکین معامله ده بولونانی معامله سندن وارکچيرك ، تضییقه اوغرایانلری تضییقندن قورتارك) اونلری مظاهر تکیزدن محروم براقه يك .

بهاءالدین ده مذهب توحیدی بوزان ضالالتلری و بوضالالتلرینی تعلیم ایدن یالانچیلردن شکایت صد دنده [۴۲۵] سنه سنده یازدیغی « الحقایق والانذار والتأديب لجمع الخلاق » رساله سنده حمزه کبی صیانت اخوانی توصیه ایدیور . [۳]

صیانت اخوان اسلامده تعاون اجتماعیك بارز برشمعاری اولان زکات یرینه اقامه اولونمشدر . سوبله که قرآنده صلاتی زکات تعقیب ایدیور ، مولانا زکاتی کلیاً اسقاط ایتمشدر . باطنی اولان زکات ده مجالسده ذکر اولوندیغی اوزره تولى و تبریدن عبارتدر . حاکم هر کسه او قونان بر فرمان ایله ناصبه دن (اهل سنتدن) هیچ بر کیمسه یه اداویرلما سنی ابوبکر و عمره

[۱] بوئندن ناشی دوزیلر کندى محللرندن سلاحسز چيقمازلر .

[۲] پیغمبر صلی اه علیه وسلم افندمك فتح مکه اثناسنده سوبله مش اولدقلری مبارک کلاملرینی

مقتنی بومقامده ایراد ایدیور . [۳] Exposé ، مجری الزمان

ایتمشدی که دررنجیسی سعید ایدی، دینکر اوچی ابو زکریا، علیا (عبدالله بن احمد)، علی (محمد بن عبدالله) ایدی، بونلر محمد بن اسماعیل دورنده امام مستور ایدیلر .

تقسیم العلومده یدی کولیدی امام مستوردن عبارتدر دیور، صره سیله شویله کوستریور: اسماعیل بن محمد، محمد بن اسماعیل، احمد بن محمد، عبدالله بن احمد بن میمون القداح، محمد ابن عبدالله بن میمون القداح، حسین بن احمد بن میمون القداح، عبدالله ابوالمهدی. بوائمه عباسیلرک تعقیب لرینه فارشی نابید اولمغه مجبور اولمشلر ایمش .

دردنجی وصیت حجه بدلدرد: حج اهل ظاهر عندنده مکبه وصول، کعبه بی طواف، عرفانده وقوف، هرجهتدن اون میل حرم کعبه یه حرمت کبی برطاقم افعالندن عبارتدر . حال بوکه حرمد آد اولدیرلدیکی، مال یغما ایدلدیکی، نفس کعبه ده بیله خرسزلق یا پیلدینی واقع در . شروط حجدن بولونان باش آچق، فیسکه طاشی آتق، لیک دیه باغیرمق برنوع دلیلکدر . مولانا برچوق سنه لردن بری حج ایتماش، کعبه اورتوسنی کسمشدر . برپینک اورتوسنی کسمک اونی کشف، حرمتی هتک ایتمکدر. بو حال ایسه بونده هیچ برمنفعت بولونمیدینی عالمه اعلان دیمکدر .

شیوخ ده حجت بر دعوت اولدینی ایلری سوریورلر، حرمک هرجهتندن اون ایکی میل اولسی اون ایکی حجت، کعبه نك ناطقه، حجر اسودك اساسه، یدی دفعه طواف ده یدی دورده اقراره رمزدرد دیورلر .

حال بوکه مولانا حاکم ابوبکر و عمرک محبتی اظهار، علی بن ابی طالبک ذکری اسکات ایله حجتی ابطال ایله مشدر. اریق حج هراییکی معناده ده مستعمل ده کیل در . نته کیم مولانا المنصور شویله دیمشدر :

هلم اریک البیت تو قن انه هوالیت بیت الله لاماتو همتا
 ابیت من الاحجار اعظم حرمة ام المصطفی الهادی الذی نصب البناء [۱]
 ایشه بیت مولانای توحیدر .

§ کرک اوچنجی، کرک دردنجی وصیت دین توحیددن باشقه نه قادار دین ومذهب وار ایسه هپسندن قلیاً فارغ اولمق، اسکی دین ایله امر اولونان وظایفک اصلاً بر موحد ایچون واجب اولمیدینی، اونی ایشه مه نك هیچ برقیمتی بولونمیدینی اعترافه مجبور اولمقدن

[۱] بری کل، سکا بیتی کوستره بده توهم ایندیك دکیل، انجق اونک بیت الله اولدینی یقیناً بیله سک، طاشدن بیلان بیت می داما محترم در؟ یوقسا اونی نصب ایدن مصطفی الهادی می؟

[۲] النقض الحقی .

الشیات مجموعه می صایی ۳

۴ — ابیسلرند و طاغوتلرندیه تبری [۱] — بونلک قاعده سی شودر که حروف کدب اولان ابیسلرند ، ایلشکی کسمک ، اغفالانه قایلماق در . بونلرک برنجیلری حدود خمسہ در : ناطق اساس ، تم ، حجت ، داعی در . بونلرک اسملری شودر : محمد (علیه الصلاة والسلام) علی ، ابوبکر ، عمر ، عثمان (رضوانه تعالی علیهم اجمعین) . محمد ناطق ، علی اساس اولقله دیگرلرند اول ذکر اولونمشدر . صوکر ا مذموم ناطقلر ، اساسلر ، اماملر ، حجتلر کلیر . ناطقلر نوح ، ابراهیم ، موسی ، عیسی محمد ، محمد بن سعیددر بونلرک هیدی برنفسدر . ایشتہ شرایع ظاهره ، صحابی بونلردر [۲] . اساسلر کئیجه نوحک اساسی سام ، ابراهیمک اساسی اسماعیل ، موساک اساسی یوشع ، عیسانک اساسی شمعون ، محمدک اساسی علی ، سعیدک اساسی قداحدر . بونلرده برنفسدر . [۳] صوکر ا بونلرک هپسندن ، شریعت مندرسه لرندن ، عقیده فاسده لرندن ایلشکی کسمک در .

اولجه بیان اولوندیغی اوزره اهل حق شریعت أخنوخه دوام ایتدیلرکه توحید یاردن عبارت ایدی ، اونده تکالیف دینه یوق ایدی . بیک سنه صوکر ا ختام بولدی . حکمت ربانیه نطقا تکلیفیه نلک ظهورنی اقتضا ایتدی ، خالقک یتلری بوزولمش ، مشرکلره میل حاصل ادمش ایدی . بار اونلره اوفیکلندی ، اونلردن نعمتی سلب ایتدی ، نطقا تکلیفیه یی کوندردی . برنجی ناطق نوح زماننده توحید حاکم حقنده اهل حقک ایمانی ضعیف ایدی ، یاواش یاواش فوت پیدا ایتدی . عصر محمد اعصار قدیمه نلک اک قوتلیسی ایدی . چونکه اسکی اساسلره الوهیت اسناد ایتدکارنی حالده عصر محمدده کی علی بن ابی طالبه الوهیت اسناد اولونمش ایدی . اوندن صوکر ا کلان سعید دیگر ناطقلردن ده قوی ایدی ، چونکه کندیسنده بر قوت الهیه وازایدی ، حاکمک ده اجدادندن ایدی . بوکا مبقی سعیده « مولانا نلک غشاء اعلاسی » ده نیر ایدی . سعید ظهور حاکمه افکار حاضرله مش ایدی ، شریعت ودعوات ، سعیددن بشریت وسلطنت ایله ظاهر اولان بش مقامه یعنی قائمه ، منصورده ، معزه ، عزیزه ، حاکمه انتقال ایتشدی . بوبشی الهیتک تجلی اخیری اولانلرک اسامیسی ایدی [۴] . سعید غشاء اربعه نلک صوکی ایدی . غشاء اربعه ائمه مستوره اربعه در . محمد بن اسماعیلدن صوکر ا اشارت ذریقی اولان ائمه مستوره یه انتقال

[۱] طاشقینلرک له باشیلرندن

[۲] [مجری الزمان] ده بویه الی ناطق ذکر اولونیور محمد بن اسماعیل یازلیور .

[۳] [مجری الزمان] ده قداح محمد بن اسماعیلک اساسی کوسترلمشدر .

[۴] Abrégé - مجری الزمان

کتابلرینه یالکیز مسجدرده ، معبدلرده باقیایر ، اوکاده انجاق ایمانه مستحق اولان

عاقار [۱]

حزیه نامنه یازیلان برکتبده یعنی «السفر الى السادة في الدعوة لطاعة ولي الحق الامام القائم المنتظر» رساله سنده [۲]. بواسرار و اوامری افشا ایتمه لری موحدلره امر اولونیور. یوبابده هیچ بر کیسه یه مساعده یوقدر. هرکیم برشی افشا ایدرسه بوتون موحدلر حضورنده اعدام جزاسنه اوغرایه جق ، اصلا مرحت اولونیه جق در. بواسرار کومولمی در ، امامدن ماعدا هیچ بر فردده بواسراری او قومغه مساغ یوقدر. بواسرار مدت مدیده مذهب توحیدی تعلیم ایدن موحدلر حضورنده کیزی بر یره قونور. اسرار «الاسرار ومحاسن الرحمة للاولياء الابرار» ده ذکر اولوندیغه کوره درزی کتابلری ، برده حاکم ناسوتی تمثیل ایدن رسم در که بر محفظه دروندده بولونور ، نه یواسرار کتانی ، نه بو محفظه یی امامک خزینه سندن چیقارمق ایچونده هیچ بر کیسه یه مساغ ویرلماشدر. هر هانکی بر یابانچی نك الله بو کتاب ویا بر پارچه سی بولونه جق اولورسه بارچه لانه جق در [۳]. امام اولسون ، موحد اولسون ، داعی اولسون ، مأذون اولسون بواسراری محافظه یی تکفیل ایده جک ، اسرار حقنده غایت قیدسزلق کوستره جک ، نجاهلده بولونه جق ، یشادینی اهلینک ولوکه دینسزلك اولسون مذهبی تعلیم ایده جک در. کندیسینی مسلمان کوستره جک ، شوقانر که اساسات اسلامه صادق اولویه جق ، بوحاله سیف حاکم ، مذهب توحیدک تجلیسنه قادیار مساعده واردر [۴].

حزیه «التحذیر والنهی» بدواتوحید لدعوة الحق ، رساله لرنده اسراری کیزله مه لری امر ایدیور : «آقان صولر (حدودک تعلیماتی) قلیلرنده قاله جق ، سزباللره ، مختلره دوچار اوله جتسکیز. او مختلره صبر ایتملیسکیز که مغفرت واحسانه نائل اوله سکیز حکمتی اهلی اولمایاندن (امریله حرکت ایتمیاندن) صیانت ایدک . فقط مستحقندن (امریله حرکت ایدن کیسه سندن) کتم ایتمه یک. هرکیم حکمتی اهلندن منع ایدرسه اوکا تودیع اولونان اماتی ، دینی تلویث ایتمش اولور. هرکیم اهلندن باشقاسنه حکمتی تسلیم ایدرسه حقه اتباع خصوصنده اونک یمنی بوزولمش اولور. اریق حکمتی اهلی اولمایاندن حفظ وصیانت اهتم ایتملیسکیز ، اهلی آراسنده ده مأوف وعادت معروفة اوزره کیزله ملیسکیز.

[۱] التلید [۲] مقتنی طرفندن حرمة ظهوری سنه سنک یکریمی ایکسینده ، درت یوز

اوتوز تاریخ هجرینسده لحسانک برچوق عرب مشایخه خطاباً یازلشدر . [۳] Exposé

Abrégé - Exposé [۴]

عبارت اولویور. نته کیم اسماعیل تیمی «الشمعه» رساله سنه شویله تعالیم ایدیور: «هر کیم کنديسنه موحد دیر، بونکه برابر شرعه متمسک اولور ایسه یالان سویله مش، باطل اعتقاد ایتمش اولور. او موحد دکیل، بلکه ملحد کافر در. تأویل طرفداری اولان کیمسه ده کنديسنه موحد دیرسه ینه یالان سویله مش و باطل اعتقاد ایتمش اولور، خایر، او مشرک کافر در که حولانایه شریک قوشم شد. چونکه باطل ظاهرک اشی در. آکلاشیلور که مذهب توحیدی اعتراف ایدن بر کیمسه بوتون مذهبلی بر اقیور، شاید شریعت ظاهرده و باطنی تعالیم ایدرسه کذابدن باشقا بر شی اوله یور، انجاق بر موحدک، ایچنده یشادیفی مسلمانلرک اعمال طاهره سندن بواز چکرک کندي اعتقادینی عمومی بر صورتده تعلیمه مجبور اولمسی ویا حسیات حقیقه سنی یشادیفی اهالی نك اعماله ظاهر آ بر صداقت کوستربک صورتیه تبدیل ایتمه قرار ویرمه سی اوقادار قولای دکیلدر.

ترتیب اولونان سؤال و جوابک دلالتی ایله ثابت اولویور که خرسیتیانلر حضورنده انجیل مدح ایدیله جک، کتاب اولق اوزره یالکیز قرآن کریم قبول اولونه جق، اسلام پرده سی آلتنده دینلری کیزلی قاله جق، هیچ بر کیمسه یه افشا اولونمیه جق، باشقا بر دین طوتدینی کوستریله جک، حتی جازه نمازی قیلنه جق؛ قیصه سی خرسیتیان و مسلمان دینلرینه ریاکارانه بر صورتده خلوص کوستریله جک در. اوسؤال و جوابلرک بر قسمی شویله در: س — حمز. بزه نه یه حکمتی تعالیم کیفیتی کتم ایتمش، هیچ بر کیمسه به افشا ایتمه. مکلکیمزی امر ایله مشدر؟

ج — چونکه حکمت اسراری، مولایک وعدلرینی محتویدر. اونی هیچ بر کیمسه یه آچه مه یز. اونده سلامت نفوس، حیات ارواح واردر.

س — بوتون انسانلری قورتارمنی ایسته مامک جیمریلکدن نشأت ایتزمی؟ ج — خایر، جیمریلکدن نشأت ایتمز. چونکه دعوت ابطال اولونمش، قابوقاپانمشدر. اینانیمان الی الابد بویله قاله جق در. اینانان ده ذاتاً رد ایتمکسزین اینانمشدر [۱] کوریلور که بوتلم شاید صدق، موحدلردن بری و یا جماعتی حقننده تهلکینی موجب اولورسه یالانه مساعده ایدیور. یالان یالکیز اعداء دینه سویله نیور.

دین و مذهبلیرینی کیزله مک نصل واجب ایسه کتابلرینی ده میدانه چیقارماق او یله واجبدر. انجاق معرفت دینده رسوخ صاحبی اولان مجرب موحدلردن کتابلر کیزلنر.

سابق ایلہ تالی ، فاطق ایلہ اساس ، امام ایلہ حجت من وج قوللردر . معبود
حکملردر ... الخ [۱] . ارتیق بویله بویله معبود حاکمدر ، نتیجه لرینه واریورلر .

۶ — ما کله افعال وصرافی نصل اولور سر اولور سیه اولور اضی اولور ممر . حاکمک ، قوللرینک
راضی اوله جق افعالی پک چوق ایسه ده بونلرک ایچندن الک بویوکلری اون فعلدر : ظهور
واستتار ، عجز و معجزه ، فرض واسقاط ، تحلیل و تحریم ، قضا و قدر [۲] .

ظهور و تحلی فضل و عنایتی ، استتار و خفاسی امهالی آتاریدر . تکرار تکرار ظهوری
ایسه امهالی توسیع ، حقیق تثبیت ایتک ایچیندر ، تا که خلقک باری به قارشی بر حقیق
بولونیه [۳] .

باری تعالی خلقه بوجه آتی اون سبیدن ناشی حجت اقامه ایدیور :

ا — خاقل ابداع و خلقتده مساوی قیلمه سی .

ب — خلقه هیولی قوتی ، قوه طبعیه اعطاسی .

۷ — خلقده وجود نعمتی اظهار ایتمه سی .

۸ — خلقی هدایته ادریرمک ایچین اونلره برطاقم و سائط احسان ایلهمسی .

ه — خلقه اختیار جزئی ویرمسی .

و — خلقه طاقتلری قادار وظائف تکلیف ایتمه سی .

ز — خلقه مهلت ویرمک اونلره قولایلق و کینیشلک ویرمسی .

ح — سعی ایلہ ازالرنده فرق و تفاوت بولندیرمه سی .

ط — باب توبه بی آچمه سی .

ی — وعد و وعیدی بسط ایلهمسی .

باری نک عجزی حکمتی ، معجزه سی قدرتی علاماتندندر . فرضی عبادت ، اسقاطی

ایسه مرحمت اقتضاسی در ؛ تحلیل فضل و کرمندن ، تحریم حفظ و صیانتندن ناشی در ؛

خضا حقل ، قدر عدلک ایجابی در . [۴]

فعل حاکمه رضا جهاده بدلدر جهادک ظاهری اهل ذمتدن قالدیرلش ، باطنی اولان

تاصیلره (اهل سنه) . حشویه قارشی جهاده منع ایدلش اولمقله اونک حقیقی مولانای

طلب و توحید اولدینی اکلایشلمشددر [۵] . بو ماده : اطیعوا الله و اطیعوا الرسول واولی

الامر منکم ، [۶] نظم کریمه بنا ایدلشددر .

[۳] لئلا یكون للناس على الله حجة .

[۶] سورة نساء

[۲] کتاب الفرائض - Abrégé

[۴] مجری الزمان ، Abrégé [۵] التفضی الحقی

شقاوت و جهلی غالب اولان کیمسه لر (حاکمک مقام عالیسی بیلمیان بدبختلر) یاننده
آچمه سکیز . « ای موحد اړک و قادینلر ! و صایای سبعة ی محافظه ایله مکلفسکز ! خط
حرکتکیزی اوکا توفیق ایدمه جکسکزه . مذهکزه اولمیانلردن اونی کیزلیه جکسکزه » [۱] .
حمزه « الدامغة للفاسق الرد علی النصیری » رساله سنده نصیریلری رد ائساننده شویله دیوره : انسانک
کیدیکي لباس ، بوروندیکی اورتو بصیرت و احتیاط ایله خط حرکتی تعینده ، کافرلردن
کیزلیمکه ، اولنله قارشی شریعته اتباع و امتثال ایدر کوسترمکه مجبوریته اشارتدر [۲]

بوعبارده لر بوکون درزبیلر طرفندن التزام اولونان افکارده موافق در . انجاق مفتی
آغا بیان اولوندینی وجهله اعتقادینی تأویل ایله اظهار ضرورتند بولونیور . قلنج قوشاغی
علی اوله رق مذهب توحیدی تعلیم ، حاکمی اشکار بر صورتده تحمید و تجمید معناسنه
آلیور . صوکر قاهره و فسطاط اهالیسنه خطاباً یازدینی « التقریع والبیان و اقامه الحجة ولی
الزمان » رساله سندم اولدینی وجهله حاکم قرافه جامعده کی مشهور خطبه سندن بحث
ایدیور . حاکم او خطبه ده « اروج نهایت بولمش و کچمشدرد ؛ اروجی بوزمق زمانی گلش
ویا قلاشمشدر » دیورایدی . مفتی شویله اکلماق ایسته یور ؛ اروج موحدلرک اعتقادلری
حقندم سکوتلریله محافظه ایدم چک بر زماندر . اروجی بوزمق موحدلرک مذهبلینی علی
صورتده تعلیمه مجبور اولدقلری زماندر . [۳]

۵ — توصیف ما کم : بونک قاعده سی شودر. هر زمان وعصرده حاکم و حدتی ، شریکدن منز اولدیغی ، موجود اولوب عدمدن مبری ایدوکنی و امثالی وجهله اعتقاد اتمک در .

توحید حاکم کلمہ شہادتہ بدلدرد . حمزہ شریعت ظاہرہ و باطنہ نک نقض و ابطال .
اولوندیغی اعلان ایدر ایکن کلمہ شہادتدن باشلامش ایدی : (لاله الآلله) سابقہ
(محمد رسول الله) تالی یہ دلیل در ، درت فصل (لاله ، الآلله ، محمد ، رسول الله)
اولمسی ایکی اصلہ دلیلدر ، یدی قطعہ (لا ، اله ، الآ ، الله ، محمد ، رسول ، الله)
اولمسی بدی ناطقہ ، یدی وحیہ ، یدی کونہ ، یدی کوکۂ ، یدی طاغہ ، یدی یرہ و امثالی
یدی لرہ دلیلدر . اون ایکی حرف (ل ، ا ، ا ، ن ، ه ، ا ، ل ، ا ، ا ، ل ، ل ، م)
اون ایکی حجت اساسیہ ، (محمد ، رسول ، الله) ک اوچ کلمہ اولمسی دہ ناطق ، اوستدہ کی
تالی ، داها اوستدہ کی سابقہ دلیلدر .

اهل تنزیل اولان اهل سنت وموافقلری، اهل تأویل اولان اسماعیلیه وموافقلری. حقه‌ده ایراد اولولولونان دلائل عینی ایله یهود وخریستیان دینلرینه تطبیق اولونیوردی . یهود اهل تنزیل ، خریستیان ایسه اهل تأویل حکمنده ایدی . یهودیلر تورانک منزل برکتاب اولدیفنه اینایورلردی. خریستیانلرده انجیلی تأویل ایدیورلردی. یهودیلر ایچنده ربانیه فرقه‌سی قرائیه فرقه‌سینه مخالف اوله‌رق تورانک تفسیر باطنیسنی الزام ایله، تأویلات وتوسیعائی قبول ایدرلر . درزی محررلری تورانک تفسیر باطنیسنندنده چوق استفاد ایتشلردی . نصاری دینک واضی عد اولونان رئیس حوارین بطرسی یعنی شمعون الصفا ایله پاولوس یکدیگرلرینه مخالف بروضعیتده بولونیورلردی. بطرس اصل شرعی محافظه‌یه غیرت ایتش ایسه‌ده پاولوس تأویل طرفه کیدیوردی .

حزبه ایله اسماعیل تیمی‌نک کتابلرنده یهود ونصارا مذهبنه عائد معلومات پک آزایدی. فقط مقتانک کتابلری بویه دکیل ایدی، بونک کتابلرنده خریستیانلغه عائد معلومات چوق ایدی. بوکا سبب شواوله‌جق در: مقتی سوریه‌ده وظیفه دعوتده بولونیوردی؛ بوراده کی اهل اسلام ایله خریستیانلر بونک پروباغانداسنه قارشی کلیورلردی . مسلمانلر ایله خریستیانلرک دفعاتله برلشدکری ده واقع ایدی. مقتی خریستیانلر ایله مجادله‌سنده دقتلی بولونیور ایدی. خریستیانلره ، حضرت عیسانک مذهب حقیقیسنی افساد ایتدکرینی، انجیلک محرف، مغیر اولدیغی اثبات ایتکی آراشدیرر دوروردی .

انجیل مذهب توحیده عائد اک صحیح وعظ وخطابی محتوی ایدی. مقتی بوتون عهد عتیق کتابلرینه ، خریستیانلرک آیین دعا لرینه عائد کتابلره متوجه ایدی. فقط ذکر ایتدیکی مقتی همان تأویل ایله افساد ایدیوردی . بوحال مقتانک پاپاسلقدن دوغش برخریستیان اولدیغی ظنی وریور ایدی [۸] .

مقتانک بوبابده اوچ کتابی وارد :

۱ — رسالة القسطنطية المنفذة الى قسطنطين متملك النصرانية — .

انتخاب وباقرلری بسبتون ترك ایتشلردی. اناجیل اربعه بونلردر : متانک انجیلی ، مارقوسک انجیلی ، لوقانک انجیلی ، یوحناک انجیلی . اناجیل سائرته‌نک باشلیجه‌لری بونلردر : برنابا انجیلی ، بطرس انجیلی ، پاولوس انجیلی ، توما انجیلی ، اندره انجیلی . . . الخ . عهد جدید ، اناجیل اربعه ایله اعمال حوارین . پاولوسک رساله‌لری ، یعقوبک رساله‌سی ، بطرسک رساله‌لری ، یوحناک رساله‌لری ، یهودانک رساله‌می ، یوحناک وحی مجموعه‌سندن عبارتدر .

Exposé [۸]

۷ — تسلیم نفس — یعنی کیزی و آشکارا کک امر و اراده سنه تسلیم نفس ایتک .
 کندی اولادینی اولدورمکی امر ایتسه بیله یته قلباً مخالفی ترک ایدرک درحال اجرا ایتک .
 صورتیله مطاوعت ایتک دره تسلیم نفسک اون درجه سی واردر : معرفت و یقین ، ولایت
 و طاعت ، قبول و اذعان ، توکل و تقویض ، صبر و شکر .
 تسلیم نفس ولایته بدلدیر ولایت ظاهراً و باطناً نقض اولونمشدر . ولایتک ظاهری
 حقیقده مسلمانلر « خلفاء اربعه یه ، صوکر امویلر و عباسیلر قیصه سی اولوالامیره طاعتک
 وجوبیدر دیمشلردی . حال بوکه حاکم بونلرک جمله سنه هر قابو اوزرنده اعتنلریازمش ؛ باطوری
 اولان تولی اهل بیت و تبری اصحابی دخی بر فرمان ایله منع ایتشدر . ارتیق مولانانک امر
 و اراده سنه تسلیم نفس ایتکدن باشقا معناسی قالمامشدر [۱] .

هرکیم بو وظائف سبعه یی بیلوب اقرار و اعتراف ایدرسه ، عاقل و بالغ و حر اولورسه
 مراتب و درجات ایتکندن اولور ، بزم خاص باری یه نائل اولور ، هرکیم بوزمه نائل اولورسه
 سعاده ایره ، بوندن کری قالانده حسرت و ندامت دوچار اولور [۲] .

یهودی و نصاری مذهبلری — شریعت مطهره احمدیه یی نقض و ابطاله قالقیشان
 حمزه یهود و نصاری دینلرینی ذاتاً منسوخ بیلمله دین مبین محمدی نک ارکانی نقض و ابطاله
 . خصوصنده یابدینی حرکتی دین موسوی و عیسوی حقیقده یانغه لزوم کورمه مشدی ، موسویلر
 و عیسویلر زیر تابعیت اسلامیه ده بولونمغله بونلردن قورقوبوردی ، مسلمانلر نسبتله عددری
 آز اولمغله اهل اسلامه ویردیکی اهیقی یهود و نصاریه ویرمیوردی . بوکامینی یهود و نصاری
 مذهبلرینه عائد اولان معلومات کتابلرنده ، اودهده ، بریده ، طاغیق بر صورتده ، اهمیتسز
 اوله رق ذکر اولونیور .

حمزه آیات قرآنیهدن بحث ایدر ، محالس باطنیه یی یاد ایلردی . معنای باطنی واسطه سیله
 کندی مذهبه یارایاجق صورتده دلیللر چیقاریرایدی . اسفار خمه دن ، دیگر سفرلردن [۳] .
 انجیلدن [۴] برطاقم عبارله ایله مذهب توحیدی اشعار ایدر ایدی .

[۱] النقص الحقی

[۲] کتاب الفرائض - Abrégé [۳] سفر تورات جزء لری دیمکدر . اسفار خمه
 اعتقاد لرینجه حضرت موسایه نازل اولان بش سفر درکه بونلردر : سفر تکوین ، سفر خروج ،
 سفر لاویین ، سفر اعداد ، سفر تورات مثنی . اسفار باقیه دیگر پیغمبرلرله نازل اولمشدر . اسفارک
 هبسی اوتوز سکزدرد . سفر مزامیر زبور دیمکدر . صندوق الشهاده تورات محفوظه سی ایدی ، تابوت
 سکنه ایدی . [۴] انجیل هنوز یازلامش ایکن عروج هبسی وقوع بولمغله خوار یونه اسناد
 اولونمش بر جوق انجیللر بولونیوردی . نصاری خوار یونه اسنادلرنده شبهه ایتکله یالکیز در دینی

آل النفوس الزكية الممتحنة الصابرين في طاعة السيد على ما واثقوه عليه ونفوسهم به مرتبهة بالبازين لمهجمهم في البدی لمحبة الطائع عظیم الكنة اعفی شهيد الشهداء وامثاله یحنا بشیر الناس فی مرضاه سیده علی القذف والذبح وقطع الرأس . یعنی پاك اولان ذواتك ، حواریونك ایزنجیه كیدن امانا وصادقینك ، كتبه صدیقك مذهبیرنی بیلهن اهل توحید دینه سلام اولسون . پاك اولان ، محنت كوردهن نفوس اصحابه سلام اولسون . تعهدایتدكاری وجهله سیده اولان اطاعته صادق قالمق ، او اوغورده نفسیرنی مرهون قیلمق خصوصلرنده صبر وتحمل كوسترن ، حضرت عیسانك برنجی ظهورنده اطاعت ایدن ، كبویوك راهبه محبت صددنده حیاتیرنی فدا ایدن ذواته یعنی شهیدالشهدایه وامثاله ، یوحنایه ، سیدینك رضاسی اوغورنده حقارتله معاملیه ، بوغازلانغه ، بویولرینك قویمه سنه صبر ایدن مبشرلره سلام اولسون [۱] . رساله نك بعضی پارچه لری یوقاریده ذكر اولونمشدر .

۳ — رساله التمعب والافتقاد لاداء ما بقی علینا من هدم الشریعة النصاری الفسفة الاضدادی . بورساله كندولرینه (موحدلره) تكلیف اولان وظائفی اكال ، فاسق وحقیقته ضد و دشمن اولان نصارانك شریعتی هدم و تخرب صددنده برتقید و تتبع در ، تاریخی ده یوقدر . خریستیانلغه حائداولوب بونكه خریستیان مذهبك هدم و تخربنی اكال ایدیور . سكرنجی قسطنطینك دامادی اولان پرنس میخائیل ، صوكرامردار طاشقین اولان بوتون نصاریه ؛ كوتو ، فاسق ، ریاكار ، یالانچی ، كناهكار ، اجل یاقلاشمش ، سوء عقیده اعمالندن حاشی مؤاخذیه كرفتار اولمش ، كوکی كسیله جك ، هیچ براملی آله اتمیه جك بقا ومهلندن ممنوع اوله جق اقوامه خطاب ایدیور . مقتی بوراده او امرانجیه عدم رعایتلرندن ، درزیرله قارشى ایقاع ایتدكاری جبر وشدندن ، قیامت بندنه ذكر اولوندیغی وجهله درزی دشمنی اولان بر كذاب دجاله ایدیلان یا بیلان مظاهرتدن ناشی خریستیانلرك برر برعیلیرنی اورته یه قویور . مقتی رؤسای نصرانیه حقنده حضرت عیسانك یالانچی پیغمبرلر حقنده سوبلدیكى سوزلری یوحنا انجیلنك اوتنجی بابنده كی « بن قویونلرك قابوسیم ، بندن اولا كلانلرك هبسی خرسزدر . فقط قویونلراونلری ديكه مامشدر . » سوزنی تطبیق ایتدیكى كبی كندی داعیلرینه ، خریستیانلرك اولره ایقاع ایتدكاری تضییقانه ده متی انجیلنك سوزلیرنی تطبیق ایدیور [۲] . الحاصل اونلره دین توحیدی نك نصرته نائل اوله جنى كون خریستیانلرك یدبختلغی بیلدیریور .

Exposé [۱]

[۲] وای سزه ای مرائی علما و فریسیر ! زیرا پیغمبر تربلیرنی بنا ، صالحلرك ابرلیرنی تزیین

بوکتاب - [۲۲ صفر سنه ۴۱۹] ده حمزه نك ظهور نك اون برنجی سنه سنده مقتی بهاء الدین طرفندن استانبول ایمراطوری ، خریستیانلرك ایمراطوری ارمانوس اوغلی سکنزنجی قسطنطین ایله بوتون جماعت رهبانیه ، پاپاسلره ، بطریقلره ، متره پولیدلره خطاباً یازلشدر . بورساله ده عقائد نصرانیه نك کندی مذهبه دلالت ایتدیکی بیلدیریور . بورساله ایله خریستیانلری کندیته جلب ایتک ایسته یور ، اونلره حرمتکار لسان قوللانیور . اول امرده حواریونك عقائد اصلیه سی اونو تدقلرندن دولای خریستیانلری تعیب ایدیور ، حاکمه ، حمزه یه لازم کلان حمد و ثنای ایتد کدن صوکر ا خریستیانلره « عز ۱۰ جماعت مقدسه ۱ » دیه خطاب ایدیور . یوقاریده بورساله نك بعضی پارچه لری ذکر اولومشدر . بوندن صوکر ا ذکر اولونه جق دیگر ایکی رساله سنده بویه حرمتکار لسان یوقدر . اوراده سرزنش لر ، سب و شتملر حساب سز یر طومشدر .

۲ — رساله المسیحیه رام القلائد الذسیکه وقامعة لعقائد الشریکه . — بورساله حقیقی دعایه و عبادته عائد عقائد اصلیه نك منبجی اولان ، شرکه عائد عقائدی تخریب ایدن بر رساله در وتاریخ سزدر . آدینک مسیحیه اولمسی حمزه نك مسیح حقیقی اولمسندن ویا خریستیانلره خطاب ایدلمه سندن ناشی در . مقتی بورساله ایله حقیقت قربان ایله لاهوته تقرب ایدن ، اهل حقدن قربانه تمسک ایلان بوتون پاپاسلره ، بطریقلره ، متره پولیدلره خطاب ایدیور . باشلانغچنده « ای یالانچیلر کایساسی ! مولایه مجبور اولدیغکز اطاعت نرده ! ای یالانچی انسانلر ! اوامرینه مجبور اولدیغکز قبول نرده ! ... الخ سوزلریله موضوعی بیلدیریور . برنجی رساله ده کی « عزیزلر ! یرینه ! آچاقلر ! باربارلر ! خائنلر ! سوزی اقامه ایدیور ، بوراده خریستیانلرك کورلکارنجی ، دشمنه قارشى محبت ، صبر و مسامحه امرایدن انجیله صادق قالدقلرنی یوزلرینه اوریور ، بو سرزنش لری متا انجیله [۱] اسناد ایتدیریور . مسیحک ایکنجی دفعه کلمه سنه دلالت ایدن علامتک بوزمانده واقع اولدیغنی اوزون اوزادی به بیان ایدیور . مع مافیه بورساله ده شهادی خریستیانیه بی حرمتله یاد ایدیور : السلام علی اهل التوحید والدين المتقین لانار الطهرة الحوارین العارفين بمذهب الامناء السفرة السديقین

[۱] دشمنلریکزی سوک ، سزه بددا ایدلره خیردا ایدک ، سزه قتالی ایدلره ایولاک ایلک ، سزی انجیدلره ، سزه تمی ایدلره دما ایدک . تاکه کوکلرده اولان باباکزک اولادی اوله سکز . او ، کونشی کوتولرده ، ایولرده دوغدورور ، صالح کیسه لرده یامور یاغدیور . سزی سونلری سورسه کز نه مکافاتکزی اوله بیلیر . کومروکیلرده اوله یامیورلری ؟ — متی (بشنجی باب ویا اصحاب)

مسیح حقیق نك سوزلرینی دیکله مامکله یهودیلرینك قلبنه کندی حقنده بعض وعداوت القا ایتدی. اولرده علمنه قیام ایدوب اونی آصدیلر .

س — آصلدقن صوکرانلر اولدی ؟

ج — قبره کومولدی. فقط مسیح کلدی ، اونی قبردن آلدی، برستانده کیزله دی. صوکرانلر خلق آراسنه مسیح اولولر آراسندن قالدی دیه اشاعه ایتدی .

س — بچون بویله یاپدی ؟

ج — خرسیتیان دینی تأسیس ، خلق اومسیح بن یوسفک کندیلرینه اوکرتدیکی تعلیماتی محافظه ایتک ایچین یاپدی .

س — نهیه بویله یاپدی ده مؤمن اولیانلری آلدادی .

ج — شونك ایچین یاپدی که موحرلر دین مسیحی به طایانسونلر، اونك کولکسه صغینسونلرده هیچ کیمسه اولنلری بیله مسون .

س — قابولری کلیدلی، ایچنده تلیدلری طولو بولونان بریره قبردن قالقرب کیردن

کیمدر ؟ [۱]

ج — مسیح حی الہی ابدیدر. یعنی مولانا حاکم قولی اولان حمزه در .

س — انجیلی تبشیر ایدن کیملردر ؟

ج — متی، مارقوس ، لوقا ، یوحنا در. بونلر درت قادیندر.

س — نصل اولدی ده خرسیتیانلر دین توحیدی بی بیله مدیلر ؟

ج — حاکم بامرالله اولان الله بونی دیله مامشدی .

س — نصل اولویورده الله شره، عدم ایمانه راضی اولویور ؟

ج — مولانا نك عادتی بویله جاریدر که بعضیلرینی اضلال ایدر، بعضیلرینی هدایت

کتیریر. نته کیم قرآنده «عرف بعضه واعرض عن بعض» وارد اولمشدر. [۲]

س — ضلالت وعدم ایمان کندن کایورسه نهیه اولنلری جزایه چارپیور ؟

[۱] بوسؤال وجواب یوقاریده ده یکمشدر .

[۲] نظم جلیل سورة تحریمده وارد ، تمامیلہ باشقا بر معنائی مفیددر . پیغمبرمن حضرت

حفصه به بعض کیزلی سوز سویله مش ، حفصه ده اونی حضرت عائشه به خبر ویرمشدی . جناب حق بواحوالی پیغمبرمنه بیلدیردی . پیغمبرمنده حضرت حفصه به کیزلی سوزلردن بعضیسی نهیه افشا ایتدک دیدی، بعضیسی یوزینه اورمیوب سؤالدن اعراض ایتدی . بوه تمامده « یضل به کثیراً ویهدی به کثیراً » آیتی ایراد ایتسه لر مناسب اولور .

درزبلك انجيل و دين نصارا حقنده كم فكرينى آ كلامق ايچين بروجه آتى سؤال
وجوابى كوزدن كچيرمك لازم كليز :

س — اينجیلی مدح دن مقصدمن نهدر ؟

ج — مقصدمن حمزدن عبارت اولان قائم بامرالله اسمنى تمجيد وتعظيم دره چونكه
اينجیلی تعاليم ايدن حمزه در ؛ اينجیل حکمت الهیه مستنددر .

اونك معنای رمزینسی دین توحیدی به دلالت ایدر .

س — خرسیتیانلرك ، شجاعتلرینی تعظیم و تكريم عددلرینی تكثير ايتدكلری شهداء
حقنده نه دیلی بز ؟

ج — شویله دیه جگیز : حمزه اونلری اعتراف ایتمکی موافق بولماشدر . بوبالعکس
اونلری شهیدلی تاقی ایتشدر . ولوکه بوتون اهل تاریخ اونلرك اهنده شهادت ایدلر .

س — اونلر حقیقت دینلرینك حمزه نك سوزندن دها قوی ، دها صاغلام براهین
اوزره مؤسس اولدیغنی سویلرلرسه نه جواب ویردجگیز ؟ نه ایله حمزه بن علی نك حقیقت
حقنده کی سوزینك خوش اولدیغنی بیله جگیز ؟

ج — او « بن ولانك ایلک مخلوقییم... الخ » دیدیکی وقت بالذات کنديسنك کنديسنه
اولان شهادتی ایله بیله جگیز .

س — نصارا الله بولونان انجيل حقنده نه دییه جگیز ؟ بوبابده بزم تعلیمات نه در ؟
ج — انجيل حقدور ، چونكه مسیح حقیقی نك سوزینی متضمندرکه اسمی محمد
(علیه الصلاة والسلام) زماننده سلمان فارسی دره . او حمزه بن علی دره . مسیح کاذب ایسه سریمدن
طوغمشدر ، چونكه یوسفك اوغلی دره .

س — مسیح کاذب تیلدلی اولان حواریون ایله برابر ایکن مسیح حقیقی نره دره
ایدی ؟

ج — اونلر ایله برابر ایدی . اونك تلامذهسی میاننده ایدی . انجیلک سوزینی تقریر
ایلر ، مسیح بن یوسفه تعالیم ایدردی . عملی حقیقی خرسیتیان دیننه مطابق اولمق ایچین
نیایمق لازم اونى کوستیردی . بوده اطاعتله بوتون سوزلرینی دیکلر ایدی . فقط

ایدرسکیز . اگر اجدادمنك زماننده واسیدق اونلر ایله برابر پیغمبرلرك قائمه کیرمزدك دیرسکیز .
بوجهله پیغمبرلرك قاتلرینك اولادی اولدیغکیز بالذات شهادت ایدرسکیز ... ای ییلانلر ! ای
انکرك نسلی ! جهنم عذابندن نصل قاچه بیلیرسکیز ؟ ایشته اونك ایچین بن سزه پیغمبرلر ایله حکما .
علما ارسال ایدرم . اونلرك بعضیسنی اولدیروب خاچه کره جگسکیز ، بعضیسنی ده سناه و قلیکیزده
دوکوب شهردن قوغاجسکیز ... متی باب ۳۴ - آیت ۲۹ ، ۳۰ ، ... الخ

سویله یدرك امان ویره جك اولورسه سویله یه جکلرینی ، یوقسا عفو طلب ایدرك عودت ایده جکلرینی افاده ایدرلر. بونك اوزرینه حاکم کندیلرینه امان ویرمکله بروجه آتی سؤاله باشلادرلر :

امیر المؤمنین! بیلیرسك که صاحب شریعت اولان محمد بن عبدالله (صلی الله علیه وسلم) عربلره مبعوث در، عربلره بعث اولنوب ائم سائر یه قارشى جهاد آچدینی زمان بزى بلا اکرام و اجار اختیار من ایله دینی قبول ایله جزیه اداسی خصوصتده خبر بر اقدی. خلفا و ائمه، فقهاء و امرا سی ده بویله حرکت ایتدیلر. بونلردن هیچ بری سنك بزه یادیك حقاترلری پایمدی، او، کلیسا و مناسبتلر منی ییقماق، ریمز طرفدن پیغمبرلر منزه ابراز اولنان کتابلری یرتمق کبی حرکتلر ده بولوندى. بونکون کتابلر من کیسه کاغدی اولمشدر، سواقلره عادى کاغدلر فیائیله ضایعه مقدمه در. حالبوکه صاحب شریعت نور اتده حکمت الهیه بولوندینی [۱] خبر ویردیکی کبی اوکا نازل اولان کتاب ابراهیم، موسی، عیسی و سائر کبی بزم پیغمبرلر من و اونلرك اتباعتك شانلرینی نیجه محله تعظیم، قیس و رهبانلر منی توصیف ایتمشدر. صوکر ا خلفاء امت و ائمه شریعت، امویلر و عباسیلر کبی شوکت و قدرت صاحبلى بزه قارشى صاحب شریعتك تعیین ایتدیکی حدوددن دیشاری چیقما دیلر، هیچ بر شرط عهدی بوزمه یه رق تمامیله صاحب شریعتده اقتدا ایتدیلر.

صاحب شریعتك حکمنه تجاوز، سندن اول کلان خلفا و ائمه نك فعل و حرکتلرینه مخالفت نه دن طولانی سنك حقه که جائز کورولیور؟ سن صاحب شریعت دکیل سك، بلکه دفماتله خطبه لر گده سویله دیکك وجهله ائمه دن بری سك. حال بوکه ناطقك، ائمه و خلفا سندن هیچ برینك بزه پایم دینی معامله لری پایبورسك. ایشته، سؤال مز بودر. بو حرکت واقعه کز دوغرو ایسه تصدیق ایدر، فقط امور دولت و سلطنته عائد بر کیفیت ایسه آرتق اسکسی کبی دینلر منزه قالیر، دینداشلر منك ضعفالردن شبهلر منی ازاله ایدر. حاکم بونلرك حرکتلرندن عدم ممنونیتی اظهار ایتیه رك، اوصوردیقک سؤال حقیقه صوریله جق بر سؤال در، انشا الله جواب ویره جکز. شمدی کیدک، هیکز بوملکتنده کی الک فقیه و عالملر یکزى آلوب یارین کیجه بورایه کلک، اونلرك مواجهه سنده جواب ویره جکم. «یره بونلر ایرتمی کیجه اون بر عالملر یله برابر موعده تلافی به کلیرلر، حال بوکه اولکی کیجه یدی کیشی ایله کلشلا ایدی. حاکم بونلره «مرخصلر یکز بونلر میدر؟ بونلره مکالمه یه

[۱] و منهم التورایة فها حکم الله نظم جلیانه اشارت در [۲] و اذا سمعوا ما نزل الرسول تری اعینهم فیض من الدع .. آیت کریمه سی مقصود در.

ج — اونلری شونک ایچین عذابہ دوچار ایدرکه اونلری آلداتغنی مباح قیلمشدر .
اونلر ایسه کندیسنه اطاعت ایتماشلردر .

س — آلدانان بر آدم نصل اطاعت ایدمیلیر؟ چونکه اشیا اوکا کوره مظلوم و مجبوره لدر .
نته کیم قرآنده « لبسنا علیهم » [۱] مکرنا بهم [۲] وارد اولمشدر .

ج — اوندن حسات ضروریلز، قولارینه قارشى وقوع بولان اسباب تصرفک ایضا حاکمدن ایسته مک صحیح دکیدر . فی الواقع « اوندن یاپدینی ایش صورولماز . فقط اونلرک ایشلرندن صورولور » دینمشدر . [۳]

۴ — ذکراولونان اوچ رساله دن ماعدا برده « خبرالیهود والنصارى » نامنده بررساله داها وارددر . حاکم طقسان بش سته سنده یهود و نصارانک زنا باغلامه لرینی، غیار [۴] کیمه لرینی امر ایتمشدی، بونلرک غیار کیمه یه مجبور اولملری پک کوچ کلیوردی . ۴۰۴ سته سنده حمامه کیردکلری زمان یهودیلرک بویونلرنده برچاک، نصارانک بویونلرنده برخاج بولونمهنی ده امر ایتمشدی [۵] . بوندن باشقا حاکم یهود و نصارانک کتب مقدسه لرینی یرتمش، سیناغوقلرینی، کایسالرینی ییقمش ایدی . بوحرکت یهود و نصاراجه شریعت مطهره احمدیه یه مخالف کورولمکله جا که مراجعتی قرارلشدیرمشلردی . ایشته « خبرالیهود والنصارى » بومراجعتی ، حاکم ایله آمه لرنده جریان ایدن مذاکره لری بیلدیریور ، هر نه قادار بونک تاریخی یوق ایسه ده ۴۰۰ ایله ۴۰۴ تاریخلری آراسنده اوله جق در .

برکون حاکم بامرالله مشهور قرائه قبرستانک « قباب الطیر » دنیلان جهتده راست کلدیکی خرستیان و یهودیلردن مرکب بر جاعته مقصدلرینک نه اولدیغنی صورمش ، بونلر اول باول کندى حیاتلرینک امانده قاله جغه دائر کندیسندن سوز ایسته مشلر ، مهم یرایشلری اولدیغنی، بویوک برسؤال صورده جقلرینی سویله رک حاکمک امانه لزوم اولدیغنی حقنده کی افاده سته رغماً طلب واقعلرنده اصرار ایتمشلر ایدی .

حاکم بونلره سؤال نه قدر بویوک اولورسه اولسون ، حق ملک و حکومت متعلق بولونسون صورمه لرینه مأذونیت و یرمش ایسه ده بونلرسؤاللرینک امر دینه متعلق اولدیغنی [۱] نظم جلیل سوره انعامده وارد اولمشدر .

[۲] سوره نملده « و مکرنا مکرآ » نظم کریمی وارد اولمشدر . بوراسی تمامیه آیت کریمه یه مطابق دکیدر .

[۳] « لا یسئل عما یفعل وهم یسئلون — سوره انبیا » یه اشارتدر .

[۴] زنا برنوع قوشاق ، غیارذمیلرک علامات فارقه لری ایدی : اوست البسه لرینک اوموزینه البسه نک رنگنه مخالف برشی دیکمک کی [۵] مقریزی

۳ - بهشتندن [۴۰۰ سنه] صوکره ظهور ایدم جک در .

۳ - سن توحیده دعوت خصوصنده و بعضی فرو عده اوکا مخالفسک .

حاکم بواضا حدن صوکره اونلره بویله دیمش اولوب اولم دقلرینی صورمش، اونلرده مان
تصدیق ایتشلردی. حاکم تکرار صاحب شریعتک بونلره نه جواب ویردیکنی صوراره. اونلرده
شرطی ذکر ایدلر، حاکم جواب اوله زق و صاحب شریعت بونلره دیرکه سزک بر شریعت
و کتابکنز وارددر. بن شرایبی رفع ایدم جک دیکام، بنی تکذیب ایتمه کنزه رغماً دینه کیرمه کنز
ایچین شرکله محاربه ده بولونم. بن قلیجیم ایله فتح ایتدیکم بلده لرده کی بترستلری دینه ادخال
و شریعتمه تابع اوانه، اجبار ایدم جکم ویا جزیه به باغلا یاجم، جزیه به راضی اولانلری
محللرنده براقه جغم، راضی اولمایانلرک باشقا بر محله کیتمه لرینده مانع اولمایاجم. بنم ایله قتال ایدنار
ایله قتال ایدم جکم، ربمک امرینه منتظر اوله جغم دیمدی؟، دیمش، اونلرده تصدیق
ایتشلردی. حاکم تکرار پیغمبر سز بنم قدرمی اعتراف ایتیه رک منتظر اولدیغکنز واسم
و افغانی بیلدیککنز، بنم بعثتمدن اعتباراً دورت یوز سنه صوکره ظهور ایدم جک دیگر
بر ذات اولدیغی سویله یورسکنز. او یله بر ذات ظهور ایدرسه بنم تکلیف اتمدن قورتیلیمش،
اونک زماننده ملکه نائل اولمش اولورسکنز. فقط ظهور ایتیب شریعتم بردوام، حکم
لازم اولورسه او عصرده کی امام و قائم اولان ذات سزی شریعتمه دعوت ایدرسه دعوت
اجابت ایدم جک و اوکا تسایم امر ایله و شریعت و طاعتمه داخل اوله جق سکنز؛ اگر
داخل اولورسه کنز سلامتده سکنز. شاید باکا قارشى یاپدیغکنز کی امتناع ایدر و کبر
کوستریر ایسه کنز سزک ایله مقاتله به راضی اوله جقسکنز؛ او ملتکنزی مباح کوره جک،
مناسترلر یکنزی بیقه جق، کتابلریکنزی بیرته جق، شریعتلریکنزی تعطیل ایدم جک در. دیمش،
اونلرده بوکا راضی اوله رق اده لرنده بر مقاوله یامیشلر و بونی یازمشلر دکیل می « دیرک
کنشدیلرینی چیقماز بر یوله، تهلکالی بر نقطه به دوشورمش، بونلرده اوت دیرک تصدیقندن
باشقا بر چاره بوله مامشلردی .

بونک اوزرینه حاکم «بو مقاوله وصی صادقندن امام فاضله انتقال ایده ایده باکا کلدی.
الآن بنده موجوددر. دورت یوز سنه ده بتمشدر. بکله دیککنز ذات ظهور ایتیدی. ارتق
بن اومقاوله نک احکامنی اجرا ایتدم. سز هانکی حجت ایله قیام ایدم جک سکنز؟» دینجه
یونلر ذلیل، محجوب و متحیر اوله زق عودت ایتشلردی .

بو حادثه صحیح ایسه حاکمک درجه ذکاسنی کرسناریر .

راضی میسکنز ؟ » کبی بعضی سـؤال ایراد ایتـش ، اونلردن اوت جوابی آلمش ایدی .
حاکم تکرار صاحب رسالتک سیرتی ، یهود و نصارا ایله آرهلرنده جریان ایدن مکالماتی کوزلجه
بیلوب بیلمه دکلرینی صورار . بونلر جواباً « صاحب رسالته متعلق احوالی تصحیح مذهبه
یارایه جق قادار بیلیرز ، هدی یازیلی در ، محفوظدر ، منقولدر » دیرلر . بوبیان اوزره
حاکم دون کیجه صـوریلان سـؤال تکرار ایدرک صوره جفی سـؤاله کندی کتابلرنده
یازلدینی ، کتابلرینک بیلدکلری وجهله جواب ویرمه لرینی ، شاید بونلره دائر معلومات
یوق ایسه جوابی بولمه قالمیشیه رق جوابی کندیسنه براقق شرطیله سوز سویلیه جکفی ،
بوصورتله حرکت ایدرلرسه تحت امانده قاله جقلرینی یوقسه امانی فسخ ایده جکفی بیلدیریر ؛
اونلرده بوحاله راضی اولورلر .

حاکم سوزه باشلایارق « هجرتک فلان سنه سنده سزک رؤسا و علما کزدن فلان وفلان
کلایلر » دیرک احبار و رهباندن براقچ کشی نک آدینی صایارق دوردی . بونلر « اوت امیر المؤمنین !
فلان وفلان ده داخل ایدی » دیه متبایلرینی ذکر و اتمام ایدنجه حاکم « متبایلرینی صایمه کزدن
نیجه دوغرو سویلدیکیکز ثابت اولدی بونلره صاحب شریعتک نه دیدیکنی بیایور میسکنز ؟ »
دیدی . بونلر « امیر المؤمنین سویله سون ، بزاونی دیکلیه جکز ، بیلدکلر منی اقرار و تسلیم ،
بیلمدکلر منی ، کتابلر مزده موجود اولمایانی کندیسنه سویلیه جکز » دیه لرله حاکم اونلره
« سز بنم ذات وزمانه منتظر دیکلی ایدیکز ظهورمله نائل ظفر اوله جفکزی اویمورمی
ایدیکز ؟ ارا کزده ظاهر اولوب دعوتی اعلان ایدنجه نه به بنی تکذیب ، ایتدیککیز ؟
برقسمکز بنه مقاتله قالمیشدیکز ، برقسمکز ایسه سائقه حسدله یا نمدن اوزاق دوشدیکز
دیمش ایدی » دیرک بوسوزلرک انکار و یا نصدیق ایتهلرینی بکله دی .

بونلر « اوت » دینجه « مادام که بونی اعتراف ایدیورسکنز بواخبار و رهبانک بوکقارش
نه جواب ویردکلرینی ده بیلمه کز لازم کلیر . » دیر . بونلر اولسکی کبی « حاکم سویله یوب
کندیلری دیکله به جکلرینی ، بیلدکلرینی اقرار و اعتراف ایله به جکلرینی بیلمه دکلرینه برجاوبده
بولونمه جقلرینی » افاده ایدنجه حاکم « بونلر ، بزم زمانه منتظر اولدیمکز ، ظهوریله
نائل ظفر اوله جغمزی امید ایله دیکز ذات سن دکیل سک ، دیمش ، صاحب شریعت بونلردن
دلیل ایسته مش ، بونلرده شواچ نقطه بی دلیل اوله رق کوستره مشلر ایدی » دیرک برونجه آتی
ایضاح ایتش ایدی :

۱ — آدک محمددر ، حال بوکه منتظر و مبشر اولان ذاتک آدی احمددر [۱] .

[۱] « و مبشراً برسول یأتی من بعدی اسمه احمد » آیت کریمه سی مقصوددر .

سوزلرخی ، منفور عادتلرخی شدتله رد ایدیور . « هر حیوانك طبیعتنده سرکوز اولان شهوات بهیمیه ، عناصر اربعه‌نك اجتماعدن نشأت ایدر . هر کیم بو حیوانی اولان شهوتی دیتنه ترجیح ایدرسه کندیسفی شهوته قول یابار ، مرکبدن ، اوکوزدن داها اشاغی اولور . نته کیم قرآنده « ان هم الا کالانعام بل هم اضل سبیلا » [۱] وارد اولمشدر . بالعکس کیم که کندیسفی بهیمی اولان شهوتلردن منع ایدرسه اک بویوک ملائکه‌دن افضل اولور » [۲]

ترتیب اولونان برسؤال وجوابدن ظاهر اولدیغنه کوره نظرلرنده فاسق مرتد وکافر کبی جان ویرر . اگر توبه کار اولورسه کندیسنه یدی سنه خضوع وتواضع کوسترمک ، موحدلری اغلایه اغلایه زیارت ایتمک لازم کلیر [۳] فای رجال روحانین ! [۴] ای نساء روحانیات ایپسلسکدن اوزاق دورک ، موحد اولمالر ایله اختلاط ایتمک ، قلبلریکزده انجاق مولایانی توحید ، قائم الزمان ووزراء دینه طاعت بولونسون ، هوا وهوسکزی ترک ایدک [۵] . حمزه داعی ومأذونلرک قادینلره اولان تبلیغات دینه لرنده کی تماسلرنده خط حرکتلرخی تعین ایدیور : اک اشاغی اوج قادین اولدقجه شایان اعتماد مؤمنلردن اولسه لرده اتهام اولونمالری ایچون بر اووده برتک بولونان قادینه تبلیغاتده بولونمسونلر ، اگر موحدلردن ایسه قاین ایله زوجی ویا باباسی ویا اوغلی ویا برادی ویا حق نظارتی بولونان دیگر بری بولونسون ، داعی ومأذونلرک نظرلری او قودینی کتابة دونسون ، قادینلرک اولدینی جهته باقسونلر ، اثنای قرائنده هیچ بر قادین قونوشمه‌سون ، نه فرحدن کولمک ، نه هیئتدن اغلامق کبی حرکاتلرده بولو . نمسون . چونکه اونلرک کوله‌لری واغلامه‌لری ارنکلرک شهوتلرخی تحریک ایدر » [۶] « النساء الکبیره » ده قادینلره عائد بر طاقم وصایا واردر : مولا کزک اظهار

[۱] سورة فرقان .

[۲] رسالة الدامغة للفاسق ، Exposé ، دائرة المعارف - التلید .

[۳] Exposé - دائرة المعارف ، التلید .

[۴] رجال روحانین ونساء روحانیات حدودک مراتب مختلفه‌سی در . بو مراتبک هر بری سافلنه نظراً « رجال » ، عالیه‌نه نظراً « نساء » در . مثلاً نطقاً رجال ، اساسلر نساء در . دیگر وجهه کورمه اساسلر رجال متملر نساء در ، یازمه لرده اتما کلمشدر که قیمک جعی در و تم یرنده قوالانیلش اوله‌جی در . دیگر وجهه نظراً متملر رجال ، جنتلر نسا - جنتلر رجال ، داعیلر نسا - داعیلر رجال ؛ مأذونلری نساء - مأذونلر رجال ، مکاسرلر نسادر - میثاق النساء - Exposé

[۵] میثاق النساء - Exposé - التلید

[۶] میثاق النساء

۵ — الرسالة الاسرائيلية الدائمة لاهل اللدد والحدود اعني الانكفرة من اهل شريعت اليهود — بورسالة شريعت موساي تعقيب ايدن موسويلردن عنود ومنكر ، كافر اولان . موسويلري اسكات والزام صددنده يازلمش برسالة در .

بونك مؤلفي بنه مقتنادر . مقتني بوراده اسفار خمسة موسادن ، سفر اشعيا ، سفر ملاحيان ، حزائير داوددن مختلف عبارده لر نقل ايدور .

وظائف سائر — درزيلرك ، دعائم تكليفية سبعة ، تعبير آخر ايله ارکان سبعة اسلاميه بدل وضع اولونان وظائف سبعة سندن باشقا حمزه نك كتابلرنده داها برطاقم وظائف اخلاقيه واردركه باشليجه لري بونلردر :

۱ — عفت — وظائف سائر ايجنده كم مهم اولاني بودر . عفتدن مقصد تصفية اخلاق ، تهذيب نفوس در ؛ عادتلري عيوبدن بري قيلدق در ، دوغر ولق در . نظرلرنده دين توحيد هر برعييدن بري در ، بوتون کوتولكلري نهی ايدر ، سالكلريني اخلاقي ، عفتلي ، ناموسلي ياپار . نه قادار عيوب وار ايسه ، نه قادار مردارلقلر ، قالقلر وار ايسه دين توحيد اربابنه اولردن بري اولق واجيدر . « قارداشليركزي حفظ وصيانته اعتنا ايدك ، معروف ينعني توحيد حاكمي امر ايدك ، منكر ينعني اشراك حاكمي نهی ايدك . صله ارحامده بولونك . كوزليركزي آشاغي ديكك ، محتكزه اعتنا ايدك » [۱] « قاتل ، خرسز ، صويغونجي ، ظالمی ، بالعموم كناهكارلري آرا كزده بولوندرمه يك . بوكي برجریمه ي ارتكاب ايدنلرك توبه كار اوله رق امام عصره مراجعتي [۲] لازمدر [۳] ، « ای مؤمن ارككلر ايله مؤمن قادينلر حيا سزلقلري ، بهيمي و حيواني شهوتلري ارتكاب و قالقلره اتباع ايتمدن صايقنيك ، صايقنيك » [۴]

حمزه « الدامغة للفاسق ، الرد على النصيري لعنه المولى في كل كورودور [۵] » رساله سنده نصيريلرك عفت سزلكلني ، قارداشلرندن لطفلريني اسيركه مملري حقتنده قادينلره اولان توصيه لرني ، لطفلريني قارداشلرندن اسيركه مين قادينك اك بدبخت بر قادين اولديغني مشعر

[۱] السيرة المستقيمة - Exposé ، التليد .

[۲] بويله بر مراجعت خرس تيانلرده كي Confession - اعتراف جرم ، كناه جيقارتمه اصلنه

بك بكمزه بور .

[۳] كتاب الاسرار ومجالس الرحمة - Exposé ،

[۴] رسالة التنزيه .

[۵] يعني دين حقيقي نك تجلي ابتدكي ومستور قالديني دورلرده قيصه سي هر زمان مولى نصيريلره

لغت ايتسون .

لازم اولان مأكولات و ملبوساته اقتصار فرائض دینه لرندندر. درزیلر اسرافدن صاقینرلر، صحت و سلامته اعتنا ایدرلر، رفاه و آلایشن، زینت و دبده دن پک حظ ایتیزلر. مسافره اکرام ایدرلر، مروت و شهامت صاحبی درلر. تعالیم دینه لری حس سلوک و تهذیب اخلاقی امر ایدر، جوارح سبعة دنیلان دیل، کوز، قولاق، ال، ایاق، قارن، الت تناسل اعضا لرینی معاصیدن حیانت، باعث خلقتلری اولان شیده استعمال خصوصنده کی اوامر اخلاقیه متانت اخلاقیه لرینی موجب اولویور.

حزءه نك تهذيب اخلاق حقنده کی تعلیماتی صادق تلیدی بشنجی وزیر مقتی بهاء الدینك تعلیماتك عینی در. برجوق محله ده مقتی برطاقم اهل بدعتك بی ادبانه و منفور اولان عادتلرینی رد ایدیور. نته کیم « ابوالیقظان » نامنده کی داعی به یازیلان رساله ده عینی ایله حزمه نك تعلیماتی وارد. برده کندیشی سفیر قدرت اعلان ایدن، موحدری اقناعه چالیشان سکین نامنده کی بر وزیر اهل توحیدك تعلیمی افساد ایتمکه ابوالیقظان اونلرک خط حرکتی تعقیب وظیفه سی ایله موظف اولمش ایدی. بوندن باشقا دها برطاقم و صایای اخلاقیه ده بولونیور، بوتون افعال قبیحه دن مجانبیت و اویانده فنا بر فکر تعقیب ایدن ارککلره قارشی قادیلرک شرف و حیثیتلرینی محافظه خصوصی ده ایریجه ذکر اولونیوردی.

مقتی « الحقایق والانذار والتأديب لجمع الحلالق » رساله سنده مذهب توحیدی افساد ایدن ضلالتلردن و بوضلالتلری تعلیم ایدن یالانچیلردن شکایت ایدیور. احتمالکه بونکله اهل توحید آراسنه بوزاعی عبادتک صو قولدیغنه ایما ایدیور [۱]. شو قادار که [۹] محرم سنه ۱۲۱۶ [ده یازیلان « الاسرار ومحال الرحمة الاولیاء والابرار » رساله سنك اسلوبی عادی و مقتیانك اسلوبه مخالفدر. ذاتاً بورساله حزمه نك مذهبه عائد تعلیمات حقیقه سنه دوغروندن دوغروه مخالف تعلیماتی محتویدر. احتمالکه مقتی زمانده مذهب توحیدی افساد، غیر اخلاقی خصوصاتی، بوزاغی عبادتی ادخال ایله یالانچیلرلردن بری طرفدن قلنه آلتمشدر.

بعض دعوات مذهب توحیدی افساد ایتدکلرندن ناشی کندیلرینه توپیخنامه یازلمشدی. نته کیم ابن البربریه، لاحق، سکین، ابن ابی حصیه، محلا، نشکین درزی حقلرنده توپیخت وارد. [۲] ابن البربریه حقنده « الاعذار والانذار الشاقية لقلوب اهل الحق من المرض والاحتیار » [۳]

Exposé [۱]

[۲] بونلرهن باشقاده توپیخنامه لر وارد. توپیخ سهل، توپیخ حس بن معلاکی

[۳] سرسملک

ایتدیکنی گیزله ییک ، سزه امر ایتدیکنی شینه قارشئ گلیک ، یوقسه مشرک اولورسکیز . ایچکزدن هرکیم دین مولای بریلیم ، توحیددن آیریلیم ، بکا واسطه یه لزوم یوقدره دیرسه طریق حق اوکا قابانمش اولور. سچل مکرمدکی «مولانک حضورنده بر اویمک ممنوعدره سوزی بررمزدر: اساسدن تعل ایتمه ییک دیمکد . صلات مولایه صله دره . نمازده صاعه باقامق حد اساسدن ، صوله باقامقده حد ناطقندن یوز چورمکدر مسح سویلنه نان سوزلری اقراره غسل ولی عصره اطاعت دره . ناطق ایله اساس محمدایله علی دره . صاقین اونلردن برینه اطاعت ایتمه . . کئی قادینلره خطاب اولونان وصایا اوچله دندر .

میثاق النساء درزی قادینلرینه اوقونه جق بر رساله در ، آنقا بیان اولودینی اوزره قادینلره تعلیم ائساننده حدودک رعایت ایدمچکری آداب و نزا کئی امر ایدیور. النساء الکبیره بوندن ده بویوکدر ، بر جوق مجالسی محتویدر .

ارک و قادین ایچین اوقومق و یازمق بیلیمک دیبا فرضدر . درزیرک امرا و مشایخی اعیان و اشراقی ، قادینلری هپ اوقورلر و یازارلر . ایچلرنده امیرک بولونمه لری انجاق بابالرینک نصوص دینه و یا وصایای اخلاقیه مخلفتله تعلیملرینی اهماال ایتمه لرندن ناشی در . درزیرک دینی ا کلا یوب کتابلرینی مطالعه خصوصنده ؛ تعلیمک فرض اولسی ، اسارت و استرقاقک ابطالی حقنده ام متمدنه نک اک ایلری کیدنلرننددر [۱] .

درزیر عقل و جهال قسملرینه ایریلیر ، عقل عالمری ، جهال جاهلری در . جهال دکیل کندی اعتقادلردن ، بلکه عامیانه اولان معارفدن بیله بی بهره در . عقلاک ، نفوس ، معرفت و ادراک اعتباریله بر طاقم درجه لری واردر . جهال ، لیاقتی ا کلا شیلیمسزین قولای قولای سلک عقاله کچه من . اهلیت و لیاقت صاحبی اولونجه بر درجه دن دیگر بر درجه یه ارتقا ایدر . اک بویوک عاقل مکتوم اولان کتابی اوقویه جق ، محتویاتنه مطلع اوله جق درجه یه چیقانددر . عقاله آغیر باشلیق ، سب و شتم و طعندن صیانت ؛ یمه ده ، کیمه ده ساده لک ، مسکراتدن و توتوندن اجتناب ، مال حرامدن احتراز واجیدر . دورتیوز سنه سی ذی القعده سنه شرابک نهی بولوندیغی مشعر بر سچل یازلمشدر . حرام مال ، ظلم ایله ، حیله کارلق ایله ، یالانچیلیق ایله الله ایدیلان مالدر .

عقال اکثریا صاریق صارارلر ، صاقل قویو و پرلر ، عبا کیرلر ، مشایخ عقل و یا مشایخ عصر رؤسای طریقت روحیه لری در . بونلر امور دنیویه و سیاسییه مداخله ایتزلر ، وظیفه لری یالکیز ارشاد و موعظه در ؛ البسه خصوصنده کی ساده لکی التزام ایله برابر اقتصاد ، حیانه

همزه ايله مقتناك تعلماڭى اخلاقىمىر لىدن پك اوزاقدىر. بۇكۇن همزه نك، مقتناك تعلماڭىمىزغا مخالف برشى كوريليرسه اوده نىشكىن، سىكىن كىي كذايلرك تعلماڭىمىزنى نىشكىدۇر. مقتناك يازىلردىن اكلاشلىرىمىز كىندى زمانىمىزغا علملىرىمىزغا قالدۇشلىرىمىز پك چوق كذايلر وار ايدى . بۇنىلر طرفدا قارامق مقصدىلە اخلاقىمىزغا مەسلىھەت ايدىور ايدى . اويلا ظن اولونور كى بۇغىر اخلاقى مىسلك نىشكىن درزى طرفىدىن سورىمىزغا تعلماڭىمىزغا لىدى. [۱]

§ مقتنى همزه يە غايت صادق ايدى، حرارتلى بر مدافىعى ايدى . بۇندىن باشى همزه دىن صۇكرا ك چوق رسالە يازان مقتنى ايدى. مقتنى دعوتى اتمام، خلقىمىزغا ھىدايتى اكالىلەمىز، مۇھىدىمىز بىقەسنى دىن تۇيۇلدۇر مۇرۇش. ھىرانلغ اولانە ھىجت اقامە ايله مىش ايدى [۲]. مقتنى غائب اولەجىنى زمان رسالە لىرىنى قائىم الزمان همزه ايله اولنك ھىجت اولان نفس كلىمىزغا رسالەسى ايله برلىشىمىزغا، غائب اولدۇقنى صۇكرا تېجلى ايله قىامت اراسىمىزغا بۇمىل انىسانىمىزغا اورمانلى ظلمىت وغفلت استىلا اتمىش ايدى، اوندىن صۇكرا جزا و قىامتىدىن باشقا برشى قالمىش ايدى، مقتنى مدت دعوتى اولان اون يىدى سەن ظۇرقىمىزغا يازدىڭىز رسالە لىرى همزه بە عرض يىزدى، همزه مقتناك بىلدىكى برىردە كىزلىشىمىزغا، مقتنى ولى الزمان، امام اولان همزه نك تصويىب عرض اولونمىزغا ھىچ برىردە بولۇنمىزغا [۳]. همزه «التزىيە» دە امىر و بىلگىمىزغا ھىچ برىردە كىتاب يازمىزغا مىسلىمىزغا قرائت اتمىزغا تېجوز اتمىزغا. شۇنك ايجىن كى كىندىسى امام بولۇنغان ھاكىم تۇيۇلدۇر بالا واسطە ماطق ايدى، داعىلر ايسە شىفا ھاوندىن تەلم ايدىرك سۇيلىمىزغا بىلدىلر ايدى. امىر سىز برشى ايله عامل اولورلر ايسە رۇي و قىاس ايله عامل اولمش اولورلردى. ايلك او كىم رۇي ايله عمل ايدى، علمىنى ھوسنە او بىدىر ان ابلەس ايدى، بۇنك اوزرىمىزغا مەرتەبە سىندىن دوشمىش، دعوت و مەنزىلە سىندىن چىقارلىشىمىزغا، ابلەسە اطاعت ايدىن ابلەس بولۇنكەن، حدودىن امامنە اطاعت ايدىن، مولاناك تۇيۇلدۇر تۇيۇلدۇر ايتىدىكى ھىشەن امامى دىككەن ايسە ملائكە مۇقربىدىن اولەجى ايدى.

خلاصە حدود روحانىيە اوندىن ايشىدە جك، اولنك تەھدىدىن چىكىنە جك ايدى،

۲ — انزوا — اليوم درزىلر خلق ايله اختلاطىدىن اوزاق اولمق، آيرى رلردە اقامت اتمك صورتىلە انزوا ھاياتىمىزغا بولۇنورلر. انزوا ھاياتىمىزغا اولەدە يوقدر [۴]. انزوا ھاكىم ورودىمىزغا، ھىر رىنى عمللىرىمىزغا كۇدە آيروب مىراتب وزرايە، مىناصب عالەيە چىقارمىزغا بر

[۱] Exposé

[۲] مجرى الزمان

Exposé [۴]

[۳] مجرى الزمان

رساله‌سی، برده «الدائمة للفاسق النجس الفاضحة الاباح اهل الردة والبلس» رساله‌سی واردرد اهل توحید ابن البربریه دنیلان بررئسی ایله بولوشدقلرندن ناشی حمزه‌دن اوراقلاشمشله ایدی، تکرار حمزه‌یه اعاده اولونمه‌لری خصوصنده حمزه طرفندن یازلمش ایدی. ایکنجی رساله‌ده مقتی طرفندن یازلمش اوله‌حق در.

لاحق حقنده اولجه یازیلان منشور [۴۱۸ محرم] ناربخلی بدی که حمزه‌نک اونجی سنه‌سنه مصادف اولویورایدی. لاحق شیخ مختار عنواتی آلمش ایدی. بومنشور لاحق و عظامتک درزی دینه کیره‌نلردن ميثاق آتو حقی و برور ایدی. بالاخره تعالیمات دینی افساد ایتک، اسمعی بیلدرمدیکی بر کذابیه مرط اولمق کی خصوصاً اید ناشی توخنامه یازلمش ایدی. لاحق بر جوق اقلیم، جزیره لر اوزرینده سیار بر مقتش اوب مقتان «کوک سیار» نامی آلمش ایدی. مؤلف توخنامه‌ده حمزه‌نک «الغیر الدائمة لاهل الکذب والعصان والاصرار» رساله‌سندن بحث ایدیور که موسیو دوساسی بورساله‌نی کورمدیکی بیلدریور. سکین ده حمزه‌سنه‌سنگ اونجی جهادی الاخر تا بخلی ر. منشور نائل اولمش ایدی. سکین سوریه‌علیاده اهل توحید رئیس ایدی، صوکر مقدس تلمی افساد تمثیله توخنامه آلمشدی. ابن الکوردی دنیلان دیکر بر کذاب ایله بولوشمه‌سندن ناشی خائب وخامرو عاجز سکین تو بیخ عنواتی آلمشده یازیلوردی. ابن الکوردی «القاصعة للفرعون الی الفاضحة للعقيدة الذنب لمعتوه الشقی» «ابوالیقطان»، «تمیز الموحدين الطائعين من حزب العصاة لفظة لنا کثین» رساله‌لرده اکثریا موضوع بحث اولان بر کذا ندر. سکینک جابترلی میانده کنديسینه کوندریلان بر ساعی نی اولدرمه‌سی ده ذکر اولونیوردی.

ابن ابی حصیه هر نوع حیا سز لعه مأذونیت و بر مکله مقتی بو توخنامه ایله هر نه‌قادر حمزه وبالذات مقتی طرفلرندن «القاصعة للفرعون الدعی» ایله ابوالیقطان رساله‌سنده اولدینی وجهله جزا دیده اوله‌حقلر ایسه‌ده یه اهل وحیدک من بورك تعلیمنه قارشى اولدن تدارکلی بولونمه‌لرینی ارا نه ایدیورایدی.

محلا دائرة ادب خارجده بر مسلك تعلم ایدیور، یا باخیلیرک کندی قاریسیله بولوشمه‌لرینه مساع و برور ایدی. اهل توحید محلا ایله بولوشیوردی. اهل توحیدی تو بیخ مقصدیله. تو بیخ لخب محلا، نامنده اثرینی قلمه المشدی.

نشتکین درزی حمزه‌نک ایلك ظهورنده کنديسینه قارشى کلش ایدی بر ذعی نامنده دیکر بری ده نشتکین درزی ایله برابر ایدی. حمزه‌نک ایکنجی سنه ظهورنده ربیع الاخر آینده [۴۰۹] ده «الرضی والتسلیم» نامنده بر رساله یازلمشدی.

حزبه قاضی القضاة یازدینی تهدید نامه سنده سیرته اتباعی ارأه ایتدیکی ابوبکر الصدیق ایله عمر الفاروق یوقاریده بیان اولوندیغی اوزره داعی خشکین ایله جعفر ضریر قاضی نک کندیسیدمه عمان ذی الزورین اولمش اولوبور ایدی . بوندن باشقا حزبه « النساء الکبیره » ده قاضی القضاة عائد برقاج سوز ذکر ایتمشدی: حزبه حدیث اولق اوزره « سيطاع علی منبری هذا نيس من تيوس نبي اميه - ويقوم من بعده فتی ثقیف آکل اموال الایتام والمتبری من دین الرحمن - ويقوم الثالث فارغامن الدین من غیر اهل الدعوة صفرامن العلم » کی [۱] سوزله معنالر ویریور،^۱ امویلر تکه سفی عبدالعزیز بن محمد، ثقیف جواتی ده مالک بن سعید بولدیغی. کبی دیندن خالی اولان، دعوت ایله ایلشکی کسیلان جاهلی ده قاضی احمد بن العوام کوسته ریور. حزبه یازدینی تهدید نامه ده کندیلرینک نکاح ، طلاق ، مقاوله ، عتق ، وصیت کی امور ومعاملاته عائد قوانین بولوندیغی تصریح ایتدیکی حالده اثرلرنده بونلر تمامیله کوریله میور .

حزبه بوتون دعانه خطاباً یازدینی « شرط الامام صاحب الکشف ، رساستده موحدرک ازدواج وحسن الفت ومعاشرتی خصوصنده کی رضاوتسليم فريضه لرینه عائد احکامک دعانه قالی بولوندیغی ، بوباده اونلرک قطعی معلوماتلری اولمادیغی ، شروط دیانتک اقتضا ایتدیکی شیئی وکیفت معاشرتی بیلمدکلرینی درمیان ایدیور : « رضاوتسليم شرائطی ازدواجک ماعداسنده جریان ایتیز ، چونکه رضاوتسليم امور باریدن دره هرکیم بونلری نقض ایدرسه مولانا ناک امرینه مخالفت ایتیش اولور . بر موحدد دیگر بر موحده نی تسلم ایتدیغی شروط دیانت موحبجه اونی کندیسینه مساوی طوته جق ، الله نه وارایسه اونک یاریسفی اوکاوره جک دره زوجین اراسنده مفارقت اقتضا ایدرسه بر کره باقیلیر: قادین زوجه اطاعت ایتیمور، بوشاعق ایتیمورسه زوجک بوکافارشی عدلی وانصافی، قادینک تجاوزی ثقات یعنی عادل شاهدلر طرفندن بیلنیرسه قادینک ماملکنک یاریسفی ارککه ویرملک اوزره آیریلرلر. شاید ثقات زوجک زوجه یه غدر ایتدیکنی، زوجه نک بالضروره افتراقه مجبور اولدیغی بیلیرلرسه زوجه بوتون کندی ماملکنی آلیر، زوج زوجه یه عائد هیچ برشی آله ماز. زوجه زوجه قارش کیر، زوج ده آیرملق ایسترسه زوج زوجه نک اوزرنده کی البسه ده داخل اولدیغی حالده ماملکنک یاریسفی آلیر. فقط زوج ، قادینک هیچ برکنهای اولقسزین مجرد کندی آرزو واختیار یله بوشامق

[۱] یاقینده شویم منبره امویلر تکه سندن برتکه چیقه جق، اوندن صوکر ایتیملرک ماللرینی ییهن ، رحان دینندن ایلشکنی کسن ثقیفی بر جوان قائم اولور. اوچبی اولورق دیندن خالی اولان، دعوت اهلی اولیان، علمدنده صفر اولان بری قائم اولور.

رمز در درزیلرده کوریلان خلوتلر بونک نتیجه سی در. برچوق هفتالر دعا ایچون طوبیاندقلری اولره خلوتلر دیر. خلوتلر شهرلرینک جوارنده صعب المرور طاغلرک تپه لرند یاپیلیر. اک بویوکی حاصیبایه یار دیم ساعت اوزاقلغنده بولونانی در. خلوت خرس تیانیلرک مناسترلری کبی در. بوتون عاقللر هر جمعه اقشامی خلوتلرند کتب دینه قرائتی ایله وقت کچیررلر، کچیریلرک مدت طاقاک درجه سی کوچوک ویا بیوک اولدیغی کویستیریر؛ جاهلار یالکیز بایراملرده اجتماع دینه ده بولونورلر، رمضان بایرامی کوچوک بایرام، قربان بایرامی بویوک بایرام در.

۲ — مقومه مذهبه

حمزه، ظهورینک ایکنجی سنه سنده ربیع الاولده [۱] قاضی القضاة احمد بن محمد بن العوامه یازدیغی «الرساله لمنقذه الی القاضی» رساله سنده «سن قاضی القضاة کبی بر اسم جلیلی نصل آل یورسک که حقایق قضا و احکام حقند هیچ بر بیلکیک یوقدر. آتیق سن مدعیدن باشقا برشی دیکلسک. ساکا نفسکی بیلیمک واجب اولور. نفسک جاهلی اولور ایسه ک زمانک فوعونی اولورسک. عثمان بن عفان (رضی الله عنه) کبی اولورسک، کبی بر طاقم تحقیرلر صاووردقندن؛ «ارقاداشلرک ابوبکر وعمر (رضی اه عنها) ک سیرتند بولونان عمرک شکلنه کیری، الی البسه کی، اولوغک اوستند برفاهچی بولندردده حدود عقوبته مستحق اولان کیمسه یه حدودی اجرا ایت، جامعده اتور، هر یرده سنک قیافتند برنائب بولوندر، الکنده کی قاضی ایله اهل ملتکدن زانی، سارق، قاذف [۲]، شارب خمر حقند حدلری اجرا ایتسون. خطبه یی بالذات اوقوملی سک، منبره قیلجسر چیقملی سک، اویکنن جامعه، جامعدن اوه کیدر ایکن یالین ایاق اولملی سک، کبی سوزلر صرف ایتدکن صوکر، قاضی القضاة و تحت اداره سنده بولونان قاضیلرک، موحدلرینک نکاح، طلاق، وثیقه [۳]، عتق، وصیت کبی امور و معاملاتنه باقه سی منع ایتمش، بوبابده کندیسنه مراجعت ایدن کیمسه دن اول امرده موحد اولوب اولدیغی صورمه سی، موحد ایسه امیر المؤمنینک (حاکمک) اعلان ایلدیکی شریعت روحانیه ایله حکم ایتک ایچین قاضی القضاة آدلر یله کندیسنه کوندیرمه سی امر ایتشدر. قاضی القضاة بوتهدید نامه یی آلدیرمامش، حمزه یه جواب یازمغه بیله تنزل ایتامش ایدی.

- [۱] مصرده اک اول فاطیلر طرفندن قاضی القضاة تعیین اولومش ایدی قاضی القضاة فرائض و دیگر خصوصاتیله مذهب اسماعیلیه اوزره بین الناس اجرای احکام ایدردی.
- [۲] ناموسلی برقادینه فحش ایله افترا ایدن [۳] مقاوله

شاهد الله ثابت اولور ایسه برلری دیکشدر . اکر توبه ایدرلرسه بر داها کناه ارتکاب ایتیه، چکنه دائر مولاناك اسميله یمین ایتدیردکن صوکر ا توبه لری قبول ایت . اولنره یکدیگری حفظ وصیانت ایتمه لری توصیه ایت . سلاحسز کز مسونلر هیچ اولمزه یانلرنده بر ییاق بولونسون .

موسیو دوساسی نك دیدیکی کبی حمزه نك وصیت، عتق، ارثه وسائر خصوصه عائد حقوق مدنیه حقنده هیچ بر ایز بولنه مامشدر . حمزه هر حالده ایزنی بوله مدیغمز ، بيلمه دیکمز شیلری ده تعلیم اتمش اوله جق در . شوقادار که «الدماغه للفاسق الرد علی النصیری» رساله سنده حمزه اهل توحیددن مقاوله لرنك، سورلر نك، مصاحبه لرنك، تبریک و تعزیت مراسم لرنك حاکم قارشی اولان بياز لرك تماميله تنزیل و تأویل صاحب لرنكسندن باشقا اولمه سنی طلب ایدیلور [۱] .

بوندن ناشی موحدلری دیگر مذهب صاحب لرندن آیر. جق بر وصف میز واردر . موحد قا داشلر آراسنده بر برلری طنائیق ایچین بر طاقم رمز و اشارت قوللانیلر : ایلک تصادف استدکاری کیمسه یه نزا کتله التفات آمیز معامله دن وسلامدن صوکر ا شویله ده نیر : چقنجیلر مملکتکیزه خلیله - Myrobolan ا کدیلمی؟ بوکا اوت، وئمنلرک قلبلرینه ا کیلمشدر . جوانی ویریلیر . بوجوابدن صوکر ا حدودی بیلوب بيلمیدیکی حقنده بر اسقاندیل یا بیلیر . اکر موافق جواب ویرر ایسه آرتق او کیمسه قارداش طائیلیر، جواب ویرمینجه بالطبع بابانجی بیلنیر . بویله ربارولا، بوتخم کیفی اسما علیه و یا باطنیه آره سنده استعمال اولونوردی . تخم اکمک مذهب توحیدی تعلیم ایتک دیمکدر . فی الواقع بومملکتده خلیله یوق ایسه ده معنای رمزی نك عینی اولسنه مانع دکیلر . بورمز، بر جوق طائفه لرده بولونه بیلیر . بوندن ناشی موحدلر برنجی سؤل ایله ا کتفا ایتیلورلر . ایکنجی سؤلله جواب ویرمینجه کندیلرندن صایمیلورلر [۲] .

در نیکلرک اقرار واعتراف لری صورتی — میثاق ولی الزمان رساله سنده مذهب حاکمی قبول ایدنلرک عهد و میثاقی مذکور در، مالی شویله در: «حاکم حد، فرد و صمد اولان، ازواج و عددن منزله بولونان مولانا منزه متوکل اولدم . فلان اوغلی فلان نفسنه واجب قیله رق شویله اقرار ؛ عقل و بدنی صحیح اولدینی حالده . آرزوی وجدانیسیله ا کراه و اجبار کورمیه رک روحنه بویله اشهاد اندر که وتون ، مذاهب و مقالاتدن وادیان و اعتقاددن ایلشکی کسمشدر [۳] .

Exposé [۱]

Exposé [۲]

[۳] درزی دینک آیری بر دین اولدیفته الک بویوک شاهد بوسوزدر .

ایسته‌رسه زوجك مالك اولديني ایسه لوازم بیتیه ، آلتون و کوموش ، مواشی وسائر مه‌وارایسه هپسنگ یاریسی زوجه‌نك اولور [۱] .

کور بیلور که بور ساله ده یالکنز نکاح و طلاقه عائد قوانین خصوصیه واردر . « الاسرار و مجالس الرحمة الاولیاء والابرار » رساله‌سنده محرمات مذکوردر . والده‌ینی ، قیز قارنداشی تیزه و خاله‌ینی آلمق حرامدر [۲] .

زوجین نشان مراسم‌منده بر آقاسیا آغاجی دیکر لر ، آقاسیا آغاجی علامات دینه‌لری در . مکتبلرده ، اولرده بولونور . بوده‌فینکه لیلردن قالمه بر کیفیتدر [۳] . سنت اولمق کیفیت ، مناکحت و مفارقاتك دیکر قسملری اهل اسلامده قبول اولوندینی وجهله‌در . یالکنز طلاق رجعی یوقدر [۴] .

حزبه کله علیا دنیلان وزیر ثالث ابو عبده محمد بن وهب القرشی به بخش ابتدیی منشورده یعنی « تقلید الرضی سفیر القدره » رساله‌سنده موحدلره مخصوص قوانین مدینه‌دن بحث ایدیلور . وزیر ثالثی بوقوانین احکامك رعایت اولونمسه نظارت وظیفه‌سیله موظف قیلور . « موحدلره معروفی امرایت ، اولردن منکری نهی‌ایت ، اولری خدمت لاهوته تشویق ایت . نقبایه یعنی مکاسرلره خدمتکه اقدام و مداوت ایتملرینی ، قاهرده و مصر و ماحقاندنه نه حوادث واقع اولمش ایسه سکا خبر و یرمه‌لرینی امرایت . بن سکا مستجیلر حقنده‌کی امر ونهی صلاحیتی بخش ایتدم . هر کیمک طریقنی مستقیم ، مدهینی حاکمی بولور ایسه‌ک اوکا احسان ایت ، اونی کندیکه یا قلاشدر ، باکا خالی بیلدیر . مظلوم ایسه اوکا یاردیم‌ایدرم ، ظالم ایسه اونی قهر ایلرم . هر کیم ارتکاب ابتدیی جنایت و یا خطا‌دن ناشی امرکه حبسه آتیله‌جق ، اوکا عفو و مسامحه ایدیله‌جک ایسه اویکه کتیر ، اوکا آجیسنی دویه‌جق صورتده صوباً اور ، تاکه برداها موحدلره لایق اولیه‌جق بر خطا ایشله‌مسون . بوجزایی اویگده دشمن بولونمیه‌جق بر یرده اجرا ایت . موحدلره عائد بوتون منافعی کوزه‌ت . اولنرک طوغوم ، اولنمه و جنازه ایش‌لرنده سکا امر ابتدیکم قواعد و سنن دائره‌سنده حرکت ایت . حدود ، دعاة ، مأذونین ، نقبادن خدمتلرنده قصور ایدنلرک ، خطاسی ظاهر اولانلرک قصور و خطالری ثقه اولان ایکی موحد

[۱] شرط الامام صاحب‌الکشف ، Exposé

[۲] Exposé

[۳] بیروت سالنامه‌سی

[۴] دائرة المعارف

حاکم امامتدین منزله اولوب امامتی قائم ومنتظر حمزه نك بویونه کچیرنجه حمزه حدودی برلرینه برلشدرمش ، نفس کلیه یی کندیسنه حجت ، کلیه یی سفیر قدرت یابدینی کی حروف صدقی ده برلی برینه قویمش ، حاکم و حدایت و لاهوتی اعلان ایتشدی . موحدین ده بودعوته اجابت ایتشلردی . مذهب توحیده موحدین ایله برابر اهل تأویل دن ومرتدلردن ، جم غفیره کیرمش ایدی . فقط بونلرک کیرمه لری ریادن ، استراحته محبتدن ناشی ایدی .

میشاقلک حمزه نك امامته صعودندن اول ویا اوندن صوکر ا یازیلوب یازلدینی معلوم ده کیلدر . ظاهری امامته صعودندن اول یازلدینی کوسته ریور . امامتن صوکر ا یازلدینی صورتده کندیسنک بوتون موحدلره ، تعلیماتی تمامیه بیلیمه ینلره لاهوت حاکمی تمثیل ایتدیکنی اشعار ایتیش اولور . بصورت دایم او یغوندر . مقامات ابی ز کریان مقام حاکمه قادار امامت مستوره مقامات لاهوتیه ایله صور ناسوتیه ده برابر کیدیوردی ، باری شریعت سابقه نك آخر مدتده هر دور جدیدک مقدمه سنده امامت ایله ظاهر اولویوردی . ظن غالبه کوره امامت ایله ظاهر اولان مقامات عصر اخیرده مقامات لاهوتیه ترتیبی اوزره ایدی . اونلردن اوچی امام مستور ایدی : ابوزکریا ، علیا ، معل ، بشی ده امام ظاهر ایدی . قائم [۱] ، منصور ، عزیز ، حاکم . بوامت صاحب حقیقه سی اولان حمزه یه واصل اولدی . [۲]

۳ — تحلیل و تنقید

ددرزی مذهبی حیران صائبه سنک مذهبی کی برطاقم مبادی خلیطه سی ایدی ؛ فی الاصل اسماعیلیه تقلیدی ایسه ده برطاقم اعتقادات قدیمه و مواد مختلفه فلسفیه ایله مخلوط ایدی . ددرزی مذهبه درلو درلو اعتقادات قدیمه قایلیمش ، فلاسفه قدیمه نك کتابلردن مأخوذ اولان ماده لر اکثریاً تبدیل قیافت ایدرک کیرمش ایدی . فی الواقع دور قدیمک مسالک مابعد الطبیعه سی تطبیق اولونه بیلیر . فقط بوراده استدلالدن زیاده وقعه لر ، فکر فلسفیدن زیاده روایتلر برطوتمش ، بونلرده ابی هضم اولونمیه رق بیغینی شککنده قالمشدر .

[۱] قائم ، دجال مخلص بن کیداد اسمنده کی ابوزید ایله طوئوشدینی ائشاده یاننده بولونان قرق آلتی حدود وار ایدی که بونلردر :

۴ حدود اربعه [عقل ، نفس ، کله ، سابق]

۱۲ حجت (تالی بوراده داخلدر)

۳۰ داعی - Abrégé

۴۶

[۲] مجری الزمان ، Abrégé

مولانایه طاعتدن باشقارشی بیلمزه اوکا طاعت ایسه عبادتدر، عبادت خصوصنده کچمشده، شیمدی، کله جکده اوکا هیچ برشریک قوشماز. روحی، جسمی، مالی، اولادینی، جمیع ماملکی اوکا تسلیم ایتشدیر. خوشنه کیتسون، کوجنه کیتسون، لهنده اولسون، عاینده اولسون بوتون احکامه اعتراض وانکار ایتسکسزین راضی اولمشدر. نفسنه واجب قیلدینی، روحنه اشهاد ایتدیکی دین مولانادن نه وقت رجوع ایدر ویا اونکله باشقاسنه اشارت ایدرسه ویا اوامردن برینه مخالفت ایلرسه باری معبوددن بری، بوتون حدودک افاده سندن محروم، «البارالعلی جل ذکره» نك عقوبته مستحق اولسون کیم که حاکمدن باشقا کوکده اله معبود، یرده امام موجود یوقدر دیه اقرار ایدرسه بختیار، مرادینه ایرمش موحدلردن اولور.»

میتاق ولی الزمان عباره سندن آکلاشیر که بو عهد و میتاق ولی الزمان اولان حمزه یله قارشی در. بوراده دقت اولونه حق نقطه لر واردر :

۱ -- اسراره واقف اولان هیچ برطالب تعلیماتی اصلا افشا ایتیه جکدر.

۲ — حاکم، یر یوزنده یکانه امام در، فی الواقع امام حمزه ایسه ده اصل امام حاکم در. حاکم امامت و لاهوت مقاملری واردر، مقامات ایکیدر که بری حاکم ناسوتی ویا ناسوتک کیزله ندیکی، لاهوته مرتبط بولوندینی برشکل در. بوکا «زمان تجرد» دیرلر یعنی حاکم امامت ویا سلطنت کسوه سنه بورونمندیکی زمان در. دیکری ناسوتک قدرت طایله ایله مزین اولدینی شکل در که بوکاده «زمان امامت» دیرلر [۱] یوقاریده ذکر اولدندینی اوزره اون ایکی ملائکه وبقیه حروف صدق باری نك امامته دعوته قیام ایتشلردی، بونلر باری نك زمان تجردینه یتیشمشلر، اوکا کشف انسا سنده شطنیل حکیمک حضورنده خدمت ایتشلرایدی. باری تجرد ایدنجه شطنیل حکیمی خلقه امام نصیب ایله مش، ملائکه یه سجده ایتمه لرینی امر ایتشدی [۲]. «امام لاهوتی تمثیل ایدنجه باری کندیی تهصل اطاعت اولونورسه امامه ده اویله اطاعت ایتمه لرینی امر ایدیوردی [۳]. «امامتدن افضل یر یوزنده برشی بولونسیدی حاکم اواسمی آلیر ایدی» [۴].

کوریلور که حاکم زمان تجردده لاهوته قالمق ایچین امامتی حمزه یه فراغ و تسلیم ایدیور. حمزه یر یوزنده حاکم بدل امام اولویور. «ناسوتی انسا سنده انحاق امامت اسمی ایله ظاهر اولمقله امامتک مولانانک اجل اسمی اولدینی ظاهر اولمشدر» [۴]

درزی مذهبك استناد ايتديكى مبادى بسـبتون قيمتسز دكيلدر، بوكا مبنى مذهبلىرى
حقتده برتفصيل معلومات ويرلدكن صـوكر ا مبانى ايمانیه ومبادى اعتقادیه لربنى بركره
كوزدن كچره لم :

مبانى ايمانیه : ۱ - الله ذوالجلال حقيقتدن عبارتدر كه وحدتى اعترافى تمثيلدر. هويت
لاهوتى باشقا هويتله اصلا مشارك دكيلدر ، كيفدن و تعريفدن منزهدر [۱] .

۲ - الله كندى نوريله هرشيدن اول عقل كللى يار اتمش ، عقل كلیدن ده نفس
كليله تولد ايتمشدر. عقل كللى ونفس كليله الوهيتك ايكي اساسى در . آثار سماويه وارضيتهك
عموميتله بوايكيسندن باشقا مؤرلى يوقدر .

۳ - حاكم حقيقى تشخيص ايدر ، اله معبوددر . يويوزنده اونك نفوذ وقدرتك
امين ومحرم رازى حمزه در. حمزه عقل كللى در ، امام اعظم در [۲] . دامادى اسماعيل بن
محمد التميمى ده نفس كليله در .

حاكمك وحدتى وتجلياتى اعترافدن صـوكر ا حمزهك اوصاف عاليه سنى ، قدرت
وعظمتى ، كنديسنه توديع اولونان رسالتى حاكم ايله ديكر وزرا وساير موحدين ايله
اولان مناسباتى ، برزمان ايچون غيوبتى ، صوكر ا رجعتى ، انسانلر اوزرنده حاكم اولمه سنى
بيلمك درزى مذهبك باشليجه موضوعى در. بوايكى معرفتدن صوكر ا وزراء دينى بيلمك ده
فرضدر .

۴ - انسانلر يامتدين وموحد ويا غيرمتدين وغير موحددر . درزيلر متدين وموحد،
درزى اولميانلر غير متدين وغير موحددر . موحدلر يعقال ويا جهال اولورلر .

۵ - يويوزنده يكانه وظيفه كافه رذائلدن نفسى تطهير وتزكيه در .

ايشته درزى مذهبك يك بسيط كورونان جهتلىر يولردر .

فقط درزى مؤلفلىرى تاريخك الكشائلى وقعه لربنى كندى استفاده لرينه اماله ايتك فكربله
مذهبلىرىك ، معلوم اولان مبادىك بر اساسى اولمه سنى ايشته يورئر. مثلا آدم صفا حمزه در.
مسيح حقيقى حمزه در. فيثاغورث حكيم حمزه در، سلمان فارسى حمزه در. اخنوخ يعنى ادريس
عليه السلام اسماعيل در ، هر مس اسماعيل در ، آدم عاصى اسماعيل در . مشاهير نطقا
ويا انبياء درزى اعتقادى اكمال ايدن مبشرلردن باشقا برشى دكيلدر ، ايشته بو واسطه ايله
درزى اعتقادينه كوزل بر قسم كيويور؛ الله هر بر پيغميره ، اوامرى واسطه سيله عصرك
احوال روحيه سنه كوره وعظ ونصيحه خادم اوله جق برطرزده اهل نوحيدك ايمانى ايچين

برمقدمیه مأذونیت بخش ایدیور . غایت ماهرانه اولان بوتدیر سایه‌سند. درزی مذهبی شرقه ظهور ایدن هر مذهبدن زیاده تمادی ایدیور .

بوگونکی درزیلردیکر اهالیدن فرقلی دکیلدر. یالکزازه لرنده کی معارفده بویوک برفرق وارد. علوم دینه لری مطبوع دکیلدر. اونی انجاق عقالمطالعه ایدرلر، اونلرده پک زیاده احتیاط و کتبه مجبور اولرلر، اک عادی بر صورتده افشای راز پک شدتلی جزایه بادی اولور . عقالمطالعه جهال اراسنده بویوک برفرق وارد. جهال عامیانه اولان بیلکیلردن بیله بی بهره در. بوکا مبنی بعض قوله کوره جاهلر مرتدلر کی قیامتده جزا کوره جکلردر ؛ رفاه دائمه نائله اولانلر یالکز عقالدر .

مبادی اعتقادیه : ۱ — درزی مذهبی اسماعیلیه مذهبنک خطوط اصلیه سنه بنا قلمشدر . اسماعیلیه مذهبنک سبعة سیاره ، هر برینک فلک مخصوصلری ، فلک ثوابت . یدی دکنز ، یدی اقلیم ، یدی ناطق ، یدی کوک، اون ایکی برج [۱] تمامیه درزی مذهبنده وارد . اسماعیلیه پک نطقایه و بردکاری اون ایکی حجت یرنده شطینیل حکیم ویا آدم صفا اولان حمزه نك اون ایکی پیغمبری ، داعیلری ، حمزه نك اداره سنده بولونان دوت وزیرک اون ایکیشر حنجلری وارد .

اسماعیلیه نك ناطق صایدقلری محمد بن اسماعیلدن صوکر ا درزیلرجه عبیدالله المهدی سعید ناطق کوسته ریلور . محمد بن اسماعیل ایله اساسی اولان قداحک شریعت نامنه اورتهیه قویدقلرینی اسماعیلیه درمیان ایدیور . قداحک پرنسپلری مشهوردر، کتابلری ده وارد . فقط سعیدک آیری بر ناطق اولسی پک غریبدر . اگر اونک بر شریعتی ، اوکا اساس کوسته ریلان قداحک بر تاویلی واریسه یدنجی شریعت نره ده در؟ قداح سعیده نصل اساس اوله بیلیر؟ چونکه ناطق ایله اساسک بر عصرده بولونمه لری لازمدر . حال بوکه قداح سعیدک اجدادندندر . آرتیق نصل معاصرت ممکن اولور ؟ فی الواقع محمد بن اسماعیل ایله سعید عادی شخصلردر . آنجاق کویا جعفر الصادقک د برنجی امام نه یابارسه ، صوکنجی امامده اونی یابار . صوکنجی امام ایله الله نفوذ و قدرتمزی اکال ایدره سوزینه استناد ایدن حمزهیه کوره صوکنجی اولان سعید یدنجی ناطق اولور . محمد بن اسماعیلک شریعتی شرایع تکلیفیه نك صوکی اولقله برابر سعیدک شریعت تکلیفیه سی ده او، اولمش اولور . [۲]

[۱] یدی کوک یدی مستور امامدره اونلره یدی اقلیم تخصیص اولوغشدر . اون ایکی برج ده ینه اونلره تخصیص اولونان اون ایکی اطهر .

Abrégé [۲]

وزرا ترتیبی ده اسماعیلیه ده وار ایدی. اسماعیلیه فلاسفه دن عقول عشره آله رقی ترتیب وززاده قوللائش ایدی. باطنیه نك ایکی نوع وزراسی وار ایدی، هربری بش عدد ایدی. بونلر کائناتی اداره، انسانلره تعلیم ایدرلر ایدی. برنجی صنف [سابق، تالی، جد، فتح، خیال]، ایکنجی صنف ایسه [ناطق، اساس، امام، حجت، داعی] ایدی. برنجی صنف معنوی ایدی، سبای ایدی، مستور ایدی. ایکنجی صنف یر یوزنده ایدی، یر یوزنده یولونان بش وزیر سبای اولان بش وزیر موافق ایدی. سابق الله و دیگر بر رایه کوره نورالله ایدی. سابقه هیچ بروصف اسناد اولنه ماز ایدی.

رهبرلك یدی درجه ده ایدی [۱]. بوده « واحد دن واحد صادر اولور. » اصل فلسفیندن آلتش ایدی.

حمزه وزرا ترتیبی حقنده فکری اسماعیلیه دن آلدی. فقط فکرینه کوره تعدیل ایتدی: اولاً — سابقك « اوسته عقل، نفس، کله » قویدی. اونلره بك چوق اسملر ویردی. تنه کم وزراء ثمانیه نك اسمینده بواسملر کورولمشدر. حال بوکه شیوخ متقدمین یعنی مشایخ باطنیه اولجه ذکر اولوندینی وجهله سابقك فوقنده کله دن باشقا برشی بیلمز لر ایدی. کله ایسه سابقدن باشقا برشی دکیل ایدی. کله سابق، سابق کله ایدی. درزیلر ده ایسه سابق برنجی درجه دن درزنجی درجه یه ایندی.

ثانیاً — وزرای خمسة عظیمه دن جد، فتح و خیال، ی آیردی. ایکنجی درجه یه ایندی ویردی. ثالثاً — ناطق ایله اساسی حدود ضلالت و اغفال قیلدی. آنجا بق بعض کره مجازاً وزرای خمسة به اطلاق ایدر ایدی. باطنیه جه یر یوزنده کی وزراء خمسة دین حقیقی صاحبی ایدی. حمزه ایسه تنزیلک وزرای خمسة ضلالتی پیغمبر من علیه الصلاة والسلام اقدمن ایله خلفاء راشدین حضراتی، زماننده ده بش کیمسه بی کوسته بور، روح حقیقی وحدت حاکمی اعتراف اولمغله شریعت ظاهره و زراسی روحسز جسد بولوبور، مذموم صایبور. بوکامقابل حدود خمسة محجوده اقامه ایدور ایدی: ذومعه، ذروه صه، کله، جناحین (سابق ایله تالی)

رابعاً — باطنیه نك وزراء عالیة روحانیة غیر محسوسه سی یر یوزنده اشخاص ایله تمثیل ایتدی. [۲] دیگر بر تقسیمه کوره وزرا بش مقوله یه آیریلور ایدی: نورانیین، نفسانیین، روحانیین، جرمانیین، جسمانیین [۳]

[۱] اسماعلیه ده کی بواسسه کوره قاهره ده دارالحکمه ده تعلیم اولونان طقوز ماده بی یوقاریده یدی ماده یه ادجاع ایدره نك بیان ایتشدیم.

[۲] Exposé

[۳] جرمانیین اجسام سبویه یه، جسمانیین، تحت القمر اولان اجسامه عائد اولاندر.

معانی باطنیه اول امرده دلیل اوله رن ابراز اولوندی. مشایخ باطنیه شیوخ متقدمین چیلندی، تأویلات باطنیه خصوصنده چوق مستفید اولدیلر. فقط حمزه بنی ادامه یه یا ناشمدی، چونکه هر خصوصنده Original - بر امر مبتکر، اورنکسز برشی آرایوردی. انک نهایت آرا رنده دینی بر تقارب قالمدی، تمامیه شریعت باطنیه بیلدکاری تأویلات باطنیه دن ایلشکاری کسیلدی. آرتیق درزی مذهبی باطنیه نك بر شعبه سی دکیل، بلکه بر منشئی اولدی.

حمزه بوتون مذهب لری بیلردی [۱]. مبادی خلیطه سی اوله سی بوندن ناشی ایدی. ب - ۱ - حمزه مملکتلیسی اولان مانوی نك تنویه - Dualisme مذهبی بر افقه دی. نور وظلمت مبدء لرینی قبول ایتدی. مانی، روایت کوره شاپور زماننده گلش، مجوس مذهبی ایله خرسستیانلق مذهبی تألیف ایله مش ایدی. مانی نور وظلمتی ایکی اصل قدیم اوله رق قبول ایدیوردی. نورک فعلی خیر، ظلمتک فعلی شر ایدی. بویه جه مجوس مذهبه ملحق برده مانویه مذهبی ظهور ایتش ایدی. مانی کذب منع ایدیوردی.

درزی دنیاسی نور وظلمت ایله باشلارکه نور عقل، ظلمت ده ضددر. حاکم عقلی نور شعشعانیسندن اظهار ایتش [۲]، عقلک قوروتیسنه قارشى تأدیپ ایچین ضدی ابداع ایله مش ایدی. عقل اول مبدعاتی ایدی، صوکر ضد، صوکر نفس کلیر ایدی [۳]. مجوسک نور وظلمتی ایکی ضد مبدء افعال اولغله درزیر ضد فعلار باقهرق شریعی ایکی مخالف قوتک تحت نفوذنده اولمق اوزره شریعت توحیدیه وتاجیدیه قبول ایتش لرایدی. نور وظلمت آره سنده اولدینی کی بو ایکی نوع شریعت آرا سنده دائماً مخالفت، عداوت حار ایدی.

۲ - درزی مذهبه مجوس مذهبه ملحق اولان زردشت مذهبندن آله بعض اساس ده واردر. بومذهبه کوره نورک وجودی حقیقی، ظلمتک وجودی تبعی وظلی در. ظلمت نوره تبعاً حاصل اولمشدر. ظلمتک وجودی ضروری ایسه بالذات وبالقصد دکیلدر. درزیرده ده عقلک وجودی حقیقی در. ضده نور عقلدن بلا قصد واراده ظهور ایتشدر، محض ظلمت در، نفسک وجودی عقله تبعاً یارادلمشدر. ندک یعنی اساسک نفسدن ظهوری ده نفسک اراده سی ایله ده کیلدر.

۳ - حمزه ینه مجوس مذهبه ملحق مزدک مذهبندن خیلی اساسلر آلمشدی. مزدک ده مملکتلیسی ایدی، مزدک نوشیروانک پدری قباد زماننده ظهور ایتش ایدی. بومذهب

مقتضای سنجه عالم علوی درت ، یدی ، اون ایکی قوتله اداره اولونوردی ، عالم سفلیده ده بوقوتلر وارایدی. مثلا «موبده» هریده درتلردن ؛ «سالار» پیشکار ، کاروار ، دستور ، یدیلردن ؛ «خواننده» دهنده ، ستاننده ، پرنده ، کشنده ، زنده ، اون ایکیلردن ایدی. هر هانکی برانسانده اودرت ، یدی ، اون ایکی قوت اجتماع ایدرسه عالم سفلیده ربانی اولور ، کنديسندن تکلیف قالقار ایدی. مزدك حاتی فناقدن ، مخافتدن ، بغض وعداوتدن منع ایدرایدی. نسای حلال ، مالی مباح قیلمش ایدی .

درزیلرده کی امام اعظم وعقل کلی نك دوننده کی درت وزیر ، یدی امام مستور ، اون ایکی قیب ، قیوددن آزاده اولمق کیفیتی هپ مزدکیلردن کله ایدی .

۴ — درزی مذهبنده هند تثلیثی ایله حمزه نك ایچنده یشادینی مصر قدم مذهبی ده کوریلوردی . «براهما ، سیوا ویشنو» هند تثلیثی تشکیل ایدیوردی برهما خالق ، سیوا مخرب ، ویشنو محافظ ایدی. درزیلرده بونك اورنکی اولمق اوزره عقل ، نفس ، ضد وار ایدی عقل ایله نفس برهما ویشنو ، ضده سیوا اورنکی ایدی .

مصرده «اوزیریس ، ایزیس» زوجین ایدی. خیر ایدی ، طیفون ایسه شر ایدی که مصریلر بوکا «Seth» دیورلردی . درزیلرده بوکا اورنك اولمق اوزره ذکر اولونان عقل ، نفس ، ضد وار ایدی عقل ایله نفس خیر ، ضد شر ایدی [۱] . ضده اولو حارت ، صوکر ابلیس دینمشدی. عقل ایله نفس زوجین ایدی . کله عقل ونفسدن ایلك طوغان مولود ایدی . نفس ظهور اولنده آدم صفوا اولان عقلک زوجیسی ایدی ، ام البشر اولان حوا نامی آلمش ایدی . موحدلر عقل ایله نفسک اولادلری ایدی . نته کیم جعفر صادق بوکاشاهد اولمش ، شویله دیمش ایدی : «مؤمن مؤمنك آنا بابا بر قارداشی در ، بابالری نور یعنی عقل ، آنالری رحمت یعنی نفسدر» [۲] ، کداه ند «ده» «ضده» کزوجیسی ایدی .

ج — درزی محررلری فلاسفه مختلفه قدیمه جه استنباط اولومان اساسلری مذهبلینه آلمق ایستهرلردی ، فقط بونلری آلدقلری کبی براقرلر ، اولدینی کبی مذهبلینه آمازلر ، بلکه ایستدکاری کبی تعدیل ایدرلر ، عادتا تقلید کورونیمه چک دوجهده شکل ویررلردی ، بونیده کتم ایدرلردی .

فلسفه بومذهبک قوجاغنده سوماستعمال اولونورق حاکمک دنیایه تمامیه غالب اولمسی .

خصوصاً استعمال اولونوردی. حمزه ومقتناك فلاسفة قديمه دن انتباس ايتدكلى دلائل
اکثرا اغفالکارانه ایدی. [۱]

۱ — فلاسفة قديمه نك خلقت عالم حقهده كى فكر لر تماميله اخذ اولوندى : علة العلل
عقل كلى ، نفس كليه — هیولای اولی و ثانیه (جسم) — افلاك .
درجات وجودی ترتیب خصوصاً بوساطه فاسفیه ايله مجوسك نور وظلمت اصلی
منج اولوندى : یزدان كندیسی ایچین بر ضد تصور ایتسكه طبیعت نوره مخالف اولان
بواصوردن ظلمت اهریمن حاصل اولمش ایدی .

درزیر طرفندن فلسفه ده كى علة لعللك باشنه معل کتیریلیور، علة العلل ايله عقلی كلى بر درجه ده
طوتیلیور، معل علة العلل حاكم، علة العلل ايله عقل كلى حمزه اولیور [۲]. مجوسدن آنان ضد
عقلدن آیری صایلمیور، فقط درجه سی عقل دن صو کر ایه قالیور. نفس كلیه یه بدلینه نفس کلیه
آلینور، نفس کلیه عقل كلى نك دومه سی اولیور [۳]، هیولاته بدل کله یی اقامه اولونیور .
ترتیب کائنات حقهده كى ترتیب ده « واحد دن واحد صادر اولور، اصلندن اخذ اولومشدر .
هیولی دنیلان اثر عقل كلى ، ضد ، نفس کلیه ، ند یعنی اساس ، کله ، سابق وتالی اولان علتلردن
تکون ایتشدر . ترتیب مبدعات بویه در . بونلر بش وریزی اشعار ایدر . یالکز ضد ، ند
خارجدر . هیولانك عات اولاسی جوهر باریدن صادر اولان عقل كلى در، علت اخیره سی
ایسه تالی در ، تالی ارضی ، ارضه بولونلری ، افلاکی ، برجلری ، طبایع اربعی
ابداع ايله مشدر . وزراء خمه بش ذات ویاجوهری تشیل ایدر: ائر ، نار غنصری . هوا
صو، که بونلر طبایع اربعدر . هیولی بشنجی طبیعتدر . هیولی ذکر اولونان علتلرک برندن
دیگرینه کچمکه ایکی ضد طبیعت اکتساب ایتشدر که حرارت ايله برودتدر . بوایکسی ارکک
ودیشی یرندهدر . هیولی تالیدن چیقدقدن صو کر ا کندیسنده كى حرارت حرکت کله ،
کندیسنده كى کیزلی اولان برودتی آشیلار . بوندن اوچنجی طبیعت اولان یبوست تولدایدر .
صو کر ا یکنجی بر حرکت ايله برودت حرارتدن منفعل اولور . بوندن ده دردنچی طبیعت
اولان رطوبت تولدایلر . بودرت طبیعت علل سابقه طرفندن هیولاده تمام اولونجه هیولی
جنم اولور [۴]، طول عرض وعمقدن عبارت اولان صورتی قبول ایدر . هیولی طبایع

[۱] Abrégé

[۲] کشف الحقایق . الی توحید مولانا دهوتکم الذی لامولی لنا . سواه معل علة العلل منز
عن القدم والازل ظهر لنا فینا جل عن التشبه والمثل . رسالة الانضاء

[۳] بوتیمرد اسماعیلیه ده واردر .

[۴] مجری الزمان ، Abrégé

قبل الاسلام عربلر و تدینلری

محیط طبیعی — تاریخک عربلرک بشیکی اوله رق طائیدیخی شبه جزیره یه آسیا استیلرنده کی بویوک یا بلانک جنوبه متوجه بر است. طاله سی نظریله باقه بیلیرز. شمال بادیه سیله صاعدن (عراق) ده، صولدن (سوریه) یه باغلانان بوا — طاله، (مواب) طاغلرنده باشلايان (جبل السراة) سلسله سیله بری (تهامه) یعنی ساحل قسمی، دیکری (نجد) یعنی داخلی یوکسک حوالی اولق اوزره ایکی یه آیریلقدور. تهامه، بویدن بویه (بحرا حری) ده منتهی اولدینی کی (نجد) ده غریدن شرقه دوغرو محسوس بر میل ایله (سماوه) وبصر کورفری منطقه منه قدر امتداد ایدر.

نجد ایله تهامه آردسته کی طاغاق ساحلی تشکیل ایدن (حجاز) خطه سی تهامه کی (غرایت) و (پورفیر) دن متکل طاغلرله مستوردور. حجازک بزره نولوزیک تشکلاتی آردسته عربلرک [حره] دیدکاری بر چوق سونمش و واقانلر موجوددور. بونک ایچوندرکه قدما حجازله تهامه نك طاغاق اقسامنه (حجریه) اسمنی ویرمشلردر.

نجد قطعه سی شبه جزیره نك مرکز یا بلاسی تشکیل ایدر. (جبل السراة) دن (سماوه) یه وبصره کورفری ساحلارینه قدر امتداد ایدن بومرکز یا بلاسی (نجد حجازی) و (نجد عارض) ناملریله ایکی یه آیریلشدر. نجد اراضیسینک قسم اعظمی کاسی، بر صردیوه نك باصا ماقلری شککنده یا بلا صره لرندن متشکلدر.

نجدک شرقنده وبصره کورفری سواخانده (یمامه)، (بحرین) و (عمان) خطه لری، جنوبنده ایسه معظم (دهنا، چولی) واردور. ایری دانلی و قرمز رنگده قوملرله مستور اولان (دهنا)، یازین قیزغین کونش آلتنده بر خون و آتش منظره سی عرض ایدر. بدویلری بیله تدھیش ایدن بوجسیم چولده سنه نك همان هر موسمنده بر برلری آرقه سندن قوشان قوم طائفه لری اراضینک سیاسی دائمی صورتده تبدیل ایتمکده، آسن روزکارلر وولانندن فیشقیران لاولر کی حیوانی، نباتی بوتون عضویتلری یاقوب قاوورمقده در.

عمان خطه سی، غرایت بر طاغله دکنز آردسنه صیقیشمش طار بر ساحه اولوب قره جهتی سیاه قایلردن متشکل یوکسک تپه لرله محاطدر. ساحل طرفی ایسه آلچاق و قوم سالدر. شبه جزیره نك جنوب حوالیسی (ین) دینیان خطه یی احتوا ایدر. بو خطه هیئت

اربعة نك مدبری درء وزراء طبایع اربعة نك حقیقتلری درء چونكه طبایع دینه آلرنده درء یعنی ناطق ، اساس ، امام حجت علملری آلرنده درء هیولی بشتیجی طبیعتدرء اوده تالی بی تمیل ایدر [۱] .

هیولی حد ذاتنده بر کره مستدیره درء دائره هیولانك اورته سنده فلك اطلس دائره سی بولونور . فلك اطلس آلنده فلك بروج ، دها آلنده افلاك سبعة واردر . افلاك بری برینك اینچنده درء کواکب سبعة یعنی زحل ، مشتری ، مریخ ، شمس ، زهره ، عطارد ، قمر مدبرات سبعة درء موایلد ننه (معدن ، نبات ، حیوان) عالنده مدبر و حاکم در [۲] .

۲ — قدماجه ایکی ضد مبده مولد وار ایدی که هرایکیسی ده ازلی ایدی . بونلردن بری عقل و حکمتدرء بوده الله درء دیکری جامددرء حرکاتنده کورد ریعی شعور و ادراکی یوقدر . بوده ماده و یا هیولادر . افلاطون ذکر اولونان بومبدأ آره سنه بر عقل ، بر نفس عالم قویمشدر . عالمک جسمی ده واردر ، نفسی ده واردر . نفس عالم معقول ایله محسوس آراسنده بر متوسطدرء الله عقلی نفسه ، نفسی بدنه قویمشدر . نفس بومتوسط وظیفه بی ایفا اینچین ایکی ضد طبیعی حائر اولمیدر که ایکیسی ایله انتلاف ایده بیلسین ، بونلر ایله امتزاج ایدرک واحد و کثیر اوله بیلسین . نفوس فردیه نفس عالمک اجزاسی کی درء نیته کیم عناصر ابدان عناصر عالمک بر جزئیدر . نفس فردیسی اولان موجوداتک عالسی کواکب ، صوکر افساندر .

اینکند زبده کی اشراقیه مدرسه سی ایسه عقل اوستنده احد و یا خیر بولوندر یورء احد مطلقدن بر نوع اشراق ایله عقل ، عقلدن نفس عالم صادر اولو یور ایدی . درزیلرده احد حاکم درء تولدات عقل کلی ایله یعنی حمزه ایله باشلار صوکر عقل کلیدن نفس کلیه تولد ایتمشدر . هیولی انوار روحانیه دن صوکرادر .

۳ — انکساغورته کوره عمادن آهنگ چیقاران ، اشیایی نظام آلنه قویان ، کائناتی تحریک ایدن عقل ایدی . درزیلرده ده هر شیک هیولاسی اراده یعنی عقل ایدی ، هر شیک تکونی عقل ایله ایدی . [۳] نور شعشعانی ، حکمت کلیه وزرای تحریک ایدن ایکی عامل ایدی [۴] .

۴ — افلاطون خیری هر درلو تعریفک فوقنده بولویور ، ارسطو الهی هر شیدن عالی

Exposé [۱]

Abrégé [۲] مجری الزمان -

[۳] کشف الحقایق

Exposé , Abrégé [۴]

کوربور، فلوطین، ادراک ایدم بیله جگمزشی الله عاذاولماز، دیورایدی. باطنیه بوکابناء اعتقاد ایدرک « علت اولی هر درلو اوصافدن منزله در. الله بیلنه من، اونک برشینی ده معلوم اولماز. اونی ذکر و بیان بیله جائز دیکلدر، نه اثبات مطلق ایله، نه نفی مطلق ایله حکم اولونه ماز » دیوردی. درزیلرده بو اساسی باطنیه واسطه سیله فلاسفه دن املش ایدی. « کنه وصفنه واصلیر ایریشه من، هویتی افکار متفکر بن احاطه ایده من [۱]، « اوکا قدیمدر، ازیدر. دینز؛ حقیقت دکیل. بلکه ضرورت اولقی اوزره اوکا هرشینی یارادان دهنیر. او، اول، آخر، ظاهر، باطن دیکلدر [۲]. (نفسی ده، روحی ده وازدر) دینه من. خلاصه الله جمیع اسما وصفات واجناسدن ولغادن واشیادن منزله در» [۳]. « اونک صفقی بو قدر، اوکا صفت لاحق اولماز » [۴]

۵ — ارسطونک اجسام ارضیه ده کی عناصر اربعه نظریه سی، درزیلر طرفندن اخذ اولومشدر. بونلر کی ارسطونک ایلاک مولودک آناسر، باباسز اولسی حقنده کی فکری ایله درزی فکری آراسنده تقارب واردر. درزیلره کوره بو عالمی بو کونکی کوردیککنز وجهه، میلارلرله، میلیونلرله ارککلر، دیشیلر، اختیارلر، کنجلر، کوچکلر، بویوکلر، چوچقلردن مرکب اولقی اوزره یارامشدر [۵].

ارسطو الوهیتی تصدیق ایله برابر عالمک قدمنه قائل ایدی. الدعاء « المستجاب » ده خکراولوندیغنه کوره باری اشایی ماده ایله، االت ایله، معین ومثال ایله دکیل بلکه وجودی ایله، علمی ایله، اراده سیله ابداع ایله مشدر.

۶ — فیثاغورث؛ افلاطون و بونلره موافقت ایدن فلاسفه ده کوریلان تناسخ درزیلرده کچمیشدر. مجوسده کوردکلری اشخاص بشرده کی تقمصی، کوملک دیکشدرمکی، سلفلری اولان غلاتنده بولملشرایدی، « نفوس ماده دن مجرد اولغله معرفت بازیدن، اکتساب معارف و معالیدن عاجز ایدی، باری نفوس ایچین صورت بشریه، آلات طبیعه شریفه ایجاد ایتدی. اونلر ایچین عالم علوی و سفلی بی یاراندی. نفوس نظامنک کالی ایچین صورت بشریه یه حلول ایتدی. نفوس الی الابد باقی در، بر جسمده تکراری، قیصلرینک تغیری اوکا ضرر ویرمن » [۶]

[۱] التحذیر والتنبیه .

[۲] بوخصوص، نظم کریمه مخالف اولقی اوزره سوبله نمشدر .

[۳] کشف الحقایق .

[۴] الدعاء المستجاب .

Exposé [۵]

[۶] مجری الزمان

تناسخ ، روح سعادت اخرویه به واصل اوله دن اول تصفیه اولونمق اساسنه مستند ایدی ، بدن آیرلدن صوکر باشقا برندن کچر ایدی .

میرابونک ادعاسیجه الک اول روحلرک بقاسنه ایستنانلر مصریلر ایدی . ارنیلر عندنم تناسخ حقنده شو اصل وارایدی : ارواح ، بلاعب ، ایما ، صحیح ، اعمال صالحه ایله برحیات کچیردکن صوکر بیلدیزلره عروج ایدر ، یاواش یاواش کره اثیرییه ، نفوس زکیه مقامنه قدار صعود ایدر ، اوراده نور اعلائی تماشا به قویور .

درزیلرک فوق العاده اولان اشخاصلری حقنده دوشوندکاری بویله در . حاکم حقنده کیت و کیفیت وسائر کبی عوارضدن قطع نظر ایله بویله تصور ایدیورلر . ایتستن « الله بدن کوزلیله کوریه مار ، بزم کوردکرمزه اصلا بکزمه من . » دیر ایدی .

۷ — افلاطون متوسط اولمق اوزره [مثل] قبول ایتش ایدی . حمزه افلاطونی مودل ایدینه رک حدود روحانی قبول ایدیوردی . اوچ عالم قبول ایتمه سی ده بوندن ناشی ایدی : عالم علوی ، عالم سفلی ، عالم روحانی . عالم علوی اوک و کورده کیلر ، عالم سفلی یر ویرده کیلر ، عالم روحانی نفوس عالمی ایدی یعنی نفوس مذهب توحیده عائد حقایق ایله اتحادندن متشکل برعالمدر . وزرای محتوی اولان عالم عالم خصصه ، نفوس ناطقه عالمی ده عالم مساواندر . ایکی عالم ویا ایکی یوکسک و نورانی اصل ، عالم روحانی و جسمانی بعضی کره عقل ایله نفسی اشعار ایدر . بعضاً بونلرده ایکی شرقت ، ایکی غربت ؛ ایکی دال ، ایکی بوداغک ایکی قبله نك صاحبی دیرلر که رعملرنجه نقض و ابطاله یلشدکاری ایکی شریعت مکه ایله کربلادن عبارت اولان ایکی قبله در [۱] .

۸ — درزیلرک عالم ویردکاری اوزون مدت ینه قدما بی تقلیددن نشأت ایتش ایدی . فلاسفه حیات کائناتی ادوار نجومه آیربورلر ایدی ، درزیلرده ادوار قبول ایتشلردی .

۹ — درزیلر اییکوردی ده تقلید ایدرک ، نمارلرک ، نیارلرک ، قربانلرک نی سود اولدینی قبول ایله مشلردی . بوندن باشقا اییکور « نفس غایت لطیف عنصرلردن مرکبدر » دیور ایدی . درزیلرده بونی اخذ ایدرک « عقل نازلطیفدر ، ضد لطیفدر ، شفافدر [۲] » ، « عنصر عقل ایله عنصر ضد ماده لطیفه عنصریه بی تلقیح ایله نفس کلیه بی تحریک ایتدیله [۳] » دیمشلردی .

۱۰ — طاليس طالمک عنصر ابتدائیسی بر جوهر کلی به ، صویه ارجاع ایدیور ایدی .

[۱] Abrégé ، Exposé [۲] کشف الحقایق

[۳] مجری الزمان ،

حزہ بونی دہ اونو تمدی، کندیسفی صویا پدی، صو کله علیاہ علة العلال اولدی. علت لک روحی
علة العلالدر که خلقتک علتی در .

ء — درزیلر دہ برنوع حروفیک دہ واردر. بر کره کشف الحقایقه باقم: [الف، باء، تا،
تا] بر برینه بکزر، یالکز الف اوزون، دیکر لری اگلی یازیلر.
الف، عقله دلیلدر. اوده امامدر، الف دیکدر. اوستنده نقطه اولمدینی کی آئنده
علامت دہ یوقدر .

باء، نفسه دلیلدر. بودہ حجتدر. آئنده بر نقطه واردر. چونکه عقل ایله آرہ لرندہ برحد
واردر که اوده ضد روحانی در. ضد امر باری یه عاصی، امامنه منافق اولغله بانک نقطه سی
آئنده در. اکر ضد عاصی اولماوب مطیع اولسیدی بانک نقطه سی اوستنده اولوردی ضد
نفسی کچمکه ضد طرفدار لری نفس طرفدار لرندن دہا چوقدر .

تا، کله یه دلیلدر. اوستنده ایکی نقطه اولمسی کندندن اول ایچی حدک بولونمہ سنہ دلیلدر.
تا، جناح ایمن در، بودہ سابق در. نقطه سنک اوج اولمسی کندندن اول اوج حدک
بولونمہ سنہ دلیلدر. ہر اوجنک اگنہ یازلمہ سی اماملری اولان عقله اطاعت ایتدکلرندن ناشی در.
[جیم، حا، خا] برشکلده یازلدقلری حالده آرہ لرندہ چوق فرق واردر. جیم ناطقک
شریعت ظاہرہ سنہ دلیلدر، آئندہ کی نقطه، آئندہ مستور اساس شریعتہ دلیلدر. حا، اساسک
شریعتہ دلیلدر که تأویلدن عبارتدر، اوستندہ کی نقطه ناطقک شریعتہ دلیلدر [جیم ایله خا]، صاغ
وصولدر که ہر ایکسی انسانی ضلالته سوق ایدر نجات اورتہ دہ کی جادہ دہ در. خا قائم الزمانک
شریعتہ دلیلدر که تکلیف سز شریعت روحانیہ در. جیم، بوتون نوامیس نطقادن عبارت
اولغله او اسمی آلمش، حا، دہ ناطقک خلیفہ سی اولدیغندن او نام ایله بنام اولمشدر.
حا، جیم ایله خانک یعنی ناطق ایله اساسک علملری محتوی اولدیغندن کندیسنہ «حا»
دلشدر. بوندن باشقہ حا، ابجد حسابیلہ سکزددر. قائم الزمان، حملہ عرش یعنی مولانا نک
توحید و عبادتی یوکلہ نان سکز ملائکہ نک، سکز وزرانک علمنی حاملدر .

بونک کی [میم، واو، نون] ہب برشیدر می محمد؛ واو وصی بہ، شکلری دہ بوا یکسنک
شریعتلرینہ دلیلدر، نون قائم الزمانک شریعتہ دلیلدر کہ ظاہری دہ یوقدر، باطنی دہ یوقدر،
اوستندہ کی نقط قائم الزمانک قوت و سیف ایله ظہورینہ دلیلدر .

شمعہ بش حرفدر بودہ شمعۃ توحید اولان جواہر مکنونۃ خمسہ یه اشارتدر: ارادہ
مشیت، کلمہ، سابق، تالی «فتاوی آدم من ربہ کلمات فتاب علیہ» نظم کریمندہ کی (کلمات)

بشن حرف اولوب شطینک عدد و حروفه مساوی بولونمسی ادمه شطینل اسمنک ویرلمسته بادی اولونور [۱].

§ درزیر نظر نده هرشی بر مرزدره: ارض صوبک کوپوکی دره، صو کله علیایه دلیدر، صومشیت ایله حاصلدر، مشیت ایسه نفس کیه نک شکیدر. مشیت عقلدن حاصلدر. موحدلرک هربری ارقاداشلرینه علتدر. عناصر معنای حقیقیده آتش، هوا، صو، ارض در بشنچی عنصر ایسه کوک و یا منظومه سما که عناصر اربعه دن باشقا بر عنصر دن حاصل اولور. معنای مجازیسی، عناصر روحانیه، ناطقک، اساسک، امامک، حجتک عاملریدر. بشنچی عنصرده هیولی و یاتالی در. [۲]

طول، عرض، عمق درزی اسلوبجه عقل، نفس و کله در [۳] «اهل حق شرایعک رموزاتی اوزره سالک، حقایقه عتسک ایدیلر» [۴] یدی کوک «بسم الله ده کی یدی حرفک «ب، س، م، ا، ل، ل، ه، دالاتی کبی یدی داعیدر که یدی اقلیم صاحبی در. اون ایکی برجده «الرحمن الرحیم» ده کی اون ایکی حرفک (ا، ل، ر، ح، م، ن، ا، ل، ر، ح، ی، م) دالاتی کبی اون ایکی اطه در که یدی داعی به مخصوصدر [۵].

ه — درزیر انبیاء کرامدن اولوالعزم اولانلرینی [۶] الیرلر: نوح، ابراهیم، موسی، عیسی، محمد عالم الصلاة والسلام. بو ذوات کرامه ایکی شخص داهـا علاوه ایدرلر: محمد بن اسماعیل، سعید

فقط بالاخره بوتون نطقا و انبیادن ایلدیشیکی کسمشلدرد. درزیر دلائل قرآنیه دن، امیله استفاده ایتشلر: «شوقادار که ایسته دکاری کبی هوا وهوسه تبعاً تأویلاته صامشلدرد. مثلاً «نور علی نور» نظم کریمده برنجی نور قائم الزمان، ایکسجی نور اونک حجتی در. [تلك حدود الله — ويتعد حدوده — سورة نساء]، [ومن يتعد حدود الله — سورة طلاق] نظم کریملرنده کی حدودی و وزاده استعمال ایدرلر. کذا نظم کریمده کی [ایات] ورزا معناسنه استعمال اولونیور. سورة فتحده کی «لوتزیلوا» نظم کریمده داعیلر مذهب حاکمدن باشقه سته دعوت ایدرلرسه، وظیفه و سالتلرینی تبدیل ایدرلرسه، درجه لرینک فوقه چیقارلرسه، امر اولوناندن باشقاسنی ویرلرسه، ممنوع اولان شیلردن بحث ایدرلرسه کی معنالر ویریلور. طوفان محمد قرشی نک

[۱] Exposé — کشف الحقایق. الشمة [۲] Abrégé، Exposé [۳] مجری الزمان [۴] Abrégé

Exposé [۵]

[۶] شرایع الهیه نک تأسیسی و تقریرنه اولانجه غیرتبله چالیشان، بو باده محن و مشاققه کوکس کرده، دشمنلرینک دشمنلقلرینه طایان ذوات کرام در .. کلیات ابی البقاء

مذهبتك دنياه ياييلمه سی صاییلور، صحابه کرامدن سلمان فارسی ایله مقداد عقل ایله نفس،
سوره لقمانده کی لقمانك اوغلنه وصتی سلمانك حضرت پیغمبره وصتی اولویور. قلمه نفس
دینور... الخ .

نصوص شرعیهدن تامیله استفادهرینه رغماً حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام
آقندیمزه اقتدا خصوصنده بك چوق اوزاقده قالمشردر .

و — مذهب کتابلارنده درزیلرک مبادیسی آرسنده کی فرقلار بارز بر صورتده کوریا یور،
هر نه قدار درزی کتابلری کیزلی طو تیلیور سده ینه منتشر اواش، بر چوقلری اله کچمش در.
بو فرقك، بو اختلافك سببی شویله کوسته ریا یور: عقائد کتابلری، درزیلرک مذاهب
اولیه لرینه متعلق دیکلدر، کندیلرینی جماعته تقدیم ایدم جك کیمسه لر^۱ اعترافه مخصوصدر.
بوندن مقصوده بونلرک مقدمات دینییه مخالف اولدیغنی ارا^۲ در. ترتیب اولونان سؤال^۳
وجواب ایله برهانلرک اساسی تعین اولونیورده شهیدن وارسته اولونیور، کندیسندم^۴
اطمئنان حاصل اولویور. چونکه بونلر سزه اصل قانون کتابلری کافی کلیور [۱].
مذهب اصلیده ده بر طاقم مظالم نقطه لر واردر:

۱ — السيرة المستقیمه ده ذکر اولوندیغی وجعفر صادقدن نقل ایدلیدیکی اوزره هراوچ
آدم ارکک و دیشیدن اولویور. حال بو که درزی قاعده سی موجب^۵ سبب الاسباب و کنز^۶
ایقن واستجاب، ده خالق، اولاً آدم صفا اولان عقل یکلینی کندی نور شعشعانیسندن،
آدم عاصی وناسیدن یتیش دوراول یاراتمشدر [۲].

عقلک نورندن آدم عاصی اولان نفسی، نفسک نورندن آدم ناسی و جزئی اولان کلمه^۷
نورینی یاراتمشدر. آدم عاصی وناسی و یا اخوخ و شرخ و یا نفس کلیه و کلمه^۸ آدم و حوادر،
زوجین در. انسان صوری ایسه ارکک و دیشیمز اوله رق ماده ارضدن متشکلدر.

موحدلرک تعلیمی شونی کوستریور که خالق بودنیایی شمیدیکی کی ارککدن، دیشیدن
اختیاردن، کنجیدن بویوکن، مرکب قیلنمشدر نه کیم مقتی^۹ الاسرار^{۱۰} و مجالس الرحمة
للالیاء والابرار، ده بویله افاده ایدیور.

فقط دنیانك مدتی بك اوزون اولقله یتیش انقلاب و یادور اثناسنده اوراده یشایان
موجودات دور حاضرده یشایان موجوداتك انسان اسمنی^{۱۱} آدقلری^{۱۲} کی^{۱۳} انسان اسمنی

Abrégé [۱]

[۲] حزه سبب الاسبابه کیتدی سوزلرینی یا کلش اکلایان داعیلردن برینه جواب ویریور، بونکه
موضوعی ایله کشف الحقایقك موضوعی آراسنده بك چوق مشابیه واردر.

الماملر دی . بونکه برابر هیچ بر عصر یوق ایدی که عقل مخلوقاتی وحدت حاکمه دعوت ایتامش اولسون . « مونالانک عقل کلی بی ابداعدن آدم صفانک ظهورینه ؛ مالاکنک آدمه سجده سنه قادر ناسوته ویریلان وعالمه ظاهر اولان اسماء مختلفه سنی باشقا کتابده ذکر ایده جکم ، بومدت تام یتمش دوردر . هر دور اراسنده یتمش هفته و هر هفته اراسنده یتمش سنه واردر . هر سنه سزک صایک زله بیک سنه ایدر . هر دورده کی عقلک وضدک اسملرینی ذکر ایده جکم . بزم بو دورده انسان دیدیکمز کبی اصحاب ادواره نه اسم ویربورلرسه اونو ذکر ایده جکم » [۱] .

۲ — برنجی ملاحظه دن تولد ایدن ایکنجی بر ملاحظه داهواردر : هراکی آدم عقل کلیدن انجاق یتمش دورصو کر ا یارادمشدر ، بونکه برابر بوتون بوزمانده ضد روحانی نک یعنی ابلدسک وارانی مناسبتی ايله عقل کلی نفسی کلیه نک وجودینی ایسته یور ، ضدک تشبثنه قارشی نفسی معاون کبی آرا یوردی ، نفس کلیه وارایدی . حمزه یه کوره بوتون حدود روحانیه هر عصرده ، هر زمان موجود ایدی .

ایشته بواکی نقطه مظالم در ، تناقضلری مختویدر .

۳ — اوج آدم مناسبتی ايله نفس عقله نظر آدیشی فقط دیکر وزرایه نسبتله ارکک اولویور . بوخصوص ارکک ، دیشی بی معنای حقیقیده بولندیر میور [۲] .

۴ — آدم صفاشطیل اسمنی آله دن اول متعدد ظهورلرده بولونیور . شطیل هندستانک برشهرنده طوغویور ، صوکر ا ملککر طرفدن کنیدیسه سجده اولونقی اوزره کوندریلیور . شطیل انسانلر اراسنده ایلک تجلی به مظهر اولاندر . فقط دیکر وزراعی الدوام عقل کلینک رفاقنده بولونیورلر .

دیمک که بووزرانک تشکیلات مخصوصه سی واریمش . چونکه تناسخ مذهبی موجبجه ارواحک عددینه ، تدریجی بر صورتده وفات ایدن اجسامک تولدینه انجاق یتمش دور صوکر ا باشلا به جق دوردن باشلان بیلیر .

۵ — صورت انسانیه مواد ارضدن متشکله در . آدم توزدن ، طوبراقدن بارادلامشدر . اراده الهیه صورت انسانیه نک ارککسز ، دیشیسز اوله دق مواد ارضدن تکیونی اقتضا ایتمکله شمدیکی کبی صفلری آری ، هیئتلری باشقا ارکک دیشی ، چو جق ، بالغ ، اختیار ، جنین ، کنج ، بیاض ، سیاه حاصل اولمش ایدی . بوتکون سکنه سز بیت معمور کبی ایدی . فقط

حقوس ناطقه یی قبوله مهیا ایدی. حکیم قادر، علت اولی یعنی عقل کلی ماده سنده مستقر اولان ارواح مجردی اورایه قویور، نفوس ابدیه حلول ایدنجه شمیدیکی کی کو چو کلک، بو بو کلک، او یقو و او یانیق، اولوم، دیر یلک و سائر هاللری کسب ایدیور ایدی. الله هر شیئی چفت یار اتمش ایدی: نور و ظلمت، کال و نفس، طاعت و معصیت کی. چونکه یالکز کندیسفی و حید ایدی، خالق ایریجه اونلره تکلم، صناعتلری، منافع و مضراتی تعلم ملکه سنی و سائر احسان اتمش ایدی. شو قادر که اونلر جاهل، حقایقی بیلمز، خالق طایغز کیمسه لر ایدی، اونلر عمللر بله مطالبه اولونه ماز، ضلالتلر بله عذاب و عقاب کورمز لر ایدی. [۱]

حال بو که شو یوله اوج درلوده سویله یورلر:

شطیل بن داییل باباسز، اناسز ایدی، چونکه بالذات امام اولدی - ارضدن متشکل ایدی، چونکه ارضه قیاس اولونان مؤمنلر اراستده یو کسه لمش ایدی - خالق اونو او یله یار اتمش ایدی. چونکه اونو نور محضدن تشکیل اتمش ایدی. [۲]

۶ - «انوار روحانیه ضدک اطرافنی آدی، عقل اردندن، نفس او گندن، کله وصولدن سابق و تالی صاغندن صاردی: اونو یوله کتیرمک، طاعت باری به کورتورمک ایسته دیلر. ضد ایسه استنکاف ایتدی. قاچه جق بر آرادی، یوقاریده و آشاغیدن باشقا بر یر بوله مدی، یوقاری به حقیقه مدی، چونکه طاعت جهتی ایدی، آرتیق معصیت جهتی اولان اشاغی به ایندی. بوجهتی ایضاح پک مکلدر. نه نه انوار روحانیه ضدک اطرافنی آلیور؟ ضد آت طرفه حاجتی ایسته یور، بوقاچه جق یری اولجه تالی قبایه مازمی ایدی؟ آکلاشیلدور که اراده کلیه اولان حمزه آجیق اولان اشاغی قباینه کوجی تیمور، بوتون انوار روحانیه ضدی یوله کورتوره میورلر.

۷ - بر طاقم استدالات اغفالکارانه ایله صفات الهیه یی ذوق و هوسلر به کوره اویدیر یورلر: «مولانا قدیمده دیکلدر، ازلی ده دیکلدر. زیرا قدیم و ازلی مخلوقدر اونک نفسی ده یوقدر، روحی ده یوقدر که مخلوقات به کز سین، نه شخصی، نه جسمی، نه شیئی، نه صورتی، نه جوهری، نه عرضی یوقدر. اعداد، ازواج، افراددن منزله در آیاقدن دیکلدر. اوتوریمی دیکلدر. نه او یور، نه او یانیق طوریر نه کیدر، نه کلیر، نه کچر، نه لطیف در، نه کشیف، نه قوی در، نه ضعیف [۳]»، «انسان صورتنده در فقط این، کیف، کم کی

[۱] بحری الزمان - Abrégé

[۲] Abrégé

[۳] کشف الحقایق

اعراضدن منزه در، آتی یوقدر، قانی یوقدر، دریسی یوقدر، ثقاتی یوقدر شکلی انسان
 شکلی در شوقادار که محسوس دکیلد، بیز ایچمز، الله من، . . [۱]
 نمونه اولق اوزره دکر اولونان بو مثاللر مذهب اصلیده نه مظالم نقطه لر بولندیغه
 دلالت ایدر .

ایزمیری
 اسماعیل مرقی

۱۵ حزیران - ۳۰ سنه ۹۲۶

